

გუზინდელნი

კოშეღია 3 მოქმედებად

მოქმედნი

მალხაზ პიტრიშაძე, მამასახ-
ლისი.

ქეკელა, მისი ცოლი

აგრაფინა } ამათი შვილები

ადიკო }

პაპუნა პიტრიშაძე, მალხაზის
ბიძა.

ჯიბო კვანტრიშვილი, მა-
მასახლისის მოწინააღმდეგე

დათია, ამისი მომხრე

კოწია, თავადი

მისი კნეინა

ფაცია, მათი ასული

კარლო ყაყუტაძე

ბერდოსანი, გენერალი

ჩიტუნია კნეინა

ფოფოღია

მაზრის უფროსი

ჩალიანი, ბოქაული

თავადი გორგასლანიანი } სტრაჟნიკები

ჯვებე ქოლორდავა

სტუმრები, გლეხები, მსახურნი.

მოქმედება სწარმოებს ჩვენში, 1905 წლის შემდეგ 1910 წლამდე.

მამასახლისის ოდის აივანი. ზაფხულია. კეკელუცი სანახაობა: მთები, მოშორებით ძველი ციხის ნანგრევი, უფრო ახლოს მოჩანს ორსართულიანი, კიბეჩამონგრეული სასწავლებელი და გუმბათგადმომტვრეული ეკლესია. აივანზე, აქეთ-იქით კუთხეებში ხალიჩაგადაფარებული ტახტები დგას, შუაზე—დიდი სასადილო მაგიდა, ზედ მუშაობა აქვს გადაფარებული. მაგიდის ზემოთ, კერში, ჩვეულებრივი შუშის ფარანია ჩამოკიდებული. შიგ ნავთის ლამპარია შედგმული. ირგვლივ მაგიდას სელის სკამები ულაგია.

ა

კ ე კ ე ლ ა, პ ა პ უ ნ ა (მაგიდას უსხედან). •

პ ა პ უ ნ ა

ჰოდა, არ ვარგა, შენ არ მომიკვტე, არ ვარგა ასე. რამდენჯერ უთხარი, რომ არ დეიჯერა?

კ ე კ ე ლ ა

ეჰ, თავის ნათქვამი კაცია ჩემი მალხაზი. აქამდე რაღა ვერ გეიგე ბეჩა, პაპუნა!..

პ ა პ უ ნ ა

გეიგე რა?.. როცა სოფელი მამასახლისად ირჩევდა, იმიტომ გადავდევიტ ყველამ თავი, რომ ეს პირველი მაგალითი იყო — ასე თუ ისე ნასტავლი კაცი მამასახლისად დაგვეყენებია...

კ ე კ ე ლ ა

ნეტაი, შენის კარგა ყოფნით, სულაც არ ამოგერჩიათ... უსიამოვნობის მეტი რა შეხვდა!

პ ა პ უ ნ ა

საზოგადოების სამსახური ეგეთია, ქალო... ვინმე მომდურავი რომ არ დაგრჩეს არ შეიძლება, მაგრამ...

კ ე კ ე ლ ა

ეჰ, გენაცვალე!.. აქ არის და ეს კვანტრიშვილები მოიმდურა... სოფელი ორად არის გაყოფილი. ზოგი ჩემ ქმარს ემხრობა და ზოგი კვანტრიშვილებს... ახლა კიდევ მთავრობაც ცუდი თვალთ უცქერის...

პ ა პ უ ნ ა

„არა, მაგისი არ მეშინია. ჩემი მალხაზი მეტად ჭკვიანი კაცია, ნასტავლიც არის და მთავრობასთან იცის რაეარც მეიქცეს, მაგრამ მე გულს ის მტკენს, რომ აქამდის არ იქნა და ვერც ამ ეკლესიის განახლება მოახერხა, ვერც ამ უბედური სასტავლებლის გადაწყვიტა რამე... გადავეყვით, ბატონო!.. შენი თქმის არ იყოს, სოფელი ერთიმეორეს შეჯახებული ვართ...“

ქ ე ქ ე ლ ა

შენი ბრალიც კია, პაპუნა ჩემო... რომ გადაეკიდე იმ კვანტრიშვილებს... არ იქნება, სასტავლებელს ვერ დაგანებებთო...

პ ა პ უ ნ ა

ერიპა... ახირებული ხარ, კეკელა არ მომიკვტეს... ცხვირის წინ, ეზოში სასტავლებელი გვქონდა და ახლა საცხა, სოფლის განაპირას, კვანტრიშვილებს უნდა დავანებო?

ქ ე ქ ე ლ ა

არ დაანებეთ ბატონო და, აი... არის აგერ კიბეჩამომტერეული და სახურავგადახდილი...

პ ა პ უ ნ ა

ჰოდა, მაგას ვემდურით შენ ქმარს! მამასახლისი კაცია... გავლენა უშველებელი აქვს... არ იქნა და მთავრობას ვერ მოახერხებია, რომ სასტავლებელი ჩვენთვის დეეტოვებია...

ქ ე ქ ე ლ ა

იქამდე მიიყვანეთ საქმე, რომ ახლა, მგონია, თვითონ სოფელსაც აღარ უნდოდა სასტავლებელი... საცა უნდათ, იქ წეიღონო.

პ ა პ უ ნ ა

რას ამბობ, ჩემო რძალო! ჩვენი სოფელი იტყვის „სტავლა არ გვინდაო?“ ვაი დედასა! ერთ დროს ჩვენი სოფლისთანა მოწინავე სოფელი არც კი იყო ამ მხარეზე. აბა, ერთი ჩამოთვალე, ჩვენდენი ნასტავლი ახალგაზრდობა რომელ სოფელს ჰყავს?

კეკელია

ნასტავლი თვარა!.. ეგერ კარლო ყაყუტაძე რომაა, იმისთანა თუ გვე-
ყოლა, აგვაშენებს...

პაპუნა

ოჰ, ის, შე კაცო, ცოციალისტია, ვინ არ იცის მისი ამბავი...

კეკელია

ჩამობრძანებულა ახლა და კიდევ აგვიმტუტებს სოფელს...

პაპუნა

არა! ახლა ძალიან მოთოკილია თურმე.

კეკელია

ნეტარ სულ გოუნთავისუფლებიათ?

პაპუნა

სულ. ახლა არაფერი ეხება თურმე. მაგრამ მე მაგისთანებზე არ ვამ-
ბობ. ეგერ სიკოს შვილი... იცი, მალე მიროვი სუდიათ დანიშნავენ
თურმე, ელიზბარის ვაჟი კარგი ხანია ნატარიუსია. ლადიმერი ხომ
რამდენი წელიწადია სუდებნი პრისტავად არი... რომელი ერთი ჩა-
მოვთვალო... დაწინაურებული ახალგაზრდები გვყავს... ახლა კიდევ
ჩვენი საერთო იმედი, შენი ვაჟიც მოგვემატა. მართლა, რაც ჩამე-
ვიდა ჯერ კი არ მინახავს... რაგარია?

კეკელია

ენაცვალოს იმას დედა, რა უჭირს, კარგად არის, მაგრამ იცი, პაპუ-
ნა? თითქოს ხასიათი სულ გაიოცვლია...

პაპუნა

შე დალოცვილო! ორი წელიწადი არ ჩამოსულა კაცი... ზაფხულიც
იქ, რუსეთში გაატარა... და დავაჟკაცდებოდა, გამეიცვლებოდა.

კეკელია

რა ვიცი, გენაცვალე! უწინ იყოდა, გიმნაზია რომ დაასრულა, სულ იმ
წიგნებს ჩასჩინებდა, თავს ზეით არ იღებდა და, თუ ვინმესთან წე-

ვიდოდა, ისევ იმ შეჩვენებულ კარლო ყაყუტაძესთან მიდიოდა. მე-
შინოდა, არ გამიცოცხლისტოს-მეთქინ. ახლა არიდა, რის წიგნები,
რას ამბობ!.. სულ მუდამ ჩხუბი აქვთ ამაზე იმას და მის დას, ჩემს
აგრაფინას... აგრაფინა ხომ იცი რა ქალიც დადგა...

პ ა პ უ ნ ა

ო, ანგელოზი ბოვშია სწორედ...

კ ე კ ე ლ ა

ჰოდა, ახლა ჩემი ადიკო დილაზე რომ წამოდგება, მაშინვე საბანაოდ
მიდის. მერე მოვა და სულ რაღაცა მაღაყებს აკეთებს, მკლავებს
ატრიალებს, ბიჭებთან ჭიდაობს. არ გინახავს რა ჩაცმულია?.. დე-
დიშობილად რომ იტყვიან, სწორედ ის არი. რაცხა ჭრელი პერანგი
ჩოუცვამს... სახელოები მოკლე, წამკლავებული, მკერდი მოღიავე-
ბული, თავშიშველი; ვეუბნები: ბიჭო, გაცივდები, ან რას გავს ასე
სიარული-მეთქინ. ქული მაინც დეიხურე, მზე მოგეკიდება, დავწვავს-
მეთქინ. შენც არ მომიკვტე! დარბის და დაკვინტრიშობს... ახლა კი-
დევ იმ კნიაჟნას, უქნარაძის ქალს გადევეკიდა.

პ ა პ უ ნ ა

ოო, კოწიას ქალს, ფაციას?

კ ე კ ე ლ ა

აბა!.. სულ ერთად არიან. ხან ტყეში, ხან ღრეში... რა ვიცი! უფრო კი
ჩვენ ციხე-ბურჯთან. აქიდანო, ლამაზი გადმოსახედავიაო.

პ ა პ უ ნ ა

შეხედე ადიკოს!..

კ ე კ ე ლ ა

ვეუბნები: ბიჭო, რას გადაკიდებიხარ მაგ კნიაჟნას, რა შენი საქმეა...
ან მარტო ახლა ნახე? რა ღმერთი გაგიწყრა... ბოვშობაში თითქმის
ერთად ხართ შეზრდილი-მეთქინ.

პ ა პ უ ნ ა

მართლაც, თითქმის ერთად არ არიან შეზრდილნი?

კ ე კ ე ლ ა

მერე, იცი რას მეუბნება?.. „დედა, კნიაჟნა გაკეთებულა, დამშვენებულა, მომწონს ძალიანო“... ურცხვი გამხდარა, ურცხვი ის საძაგელი ბიჭი.

პ ა პ უ ნ ა

ეს ვერაფერი მითხარი, შენ ნუ მომიკვტე... იცი, კნიაჟნა რა ახტაჯანაა!..

კ ე კ ე ლ ა

ეჰ, როგორ არ ვიცი. სულ ჩვენსა არ აგდია მთელი მათი ოჯახი?

პ ა პ უ ნ ა

საწყლები, რავა გალატაკდენ...

კ ე კ ე ლ ა

იცი, პაპუნა ჩემო? ჭადი არა აქ სახლში, ჭადი, იმ საწყალ კოწიას...

პ ა პ უ ნ ა

რავა არ ვიცი! მარა ისე კი ძალიან იბღინძებიან ისევე...

კ ე კ ე ლ ა

იი, ამპარტავნება და სიამაყე თუ... გოდრით, გოდრით!.. მოაწევს თუ არა სადილობის დრო, განსაკუთრებით კვირა დღეობით, გვეიხედავთ და თავადი კოწია მისი უკვდავი ჯორით, მოადგება ჩვენ ეზოს... მერე, ვითომ ნასადილევი, მობრძანდება მისი კნეინაც... მარა სადილზე კი შემოგვისწრებს... აი იქით, აი აქეთ... პირველ ხანად ძალიან უარზეა, მარა მერე, იცოცხლე... ისე მიირთმევს, რომ რა გითხრა!.. და მათი ქალი ფაცია ხომ, ამ ზაფხულს მაინც, ღამეს არ ათევს ჩვენთან თავ-რა სულ აქაა.

პ ა პ უ ნ ა

ეჰ, მაგ ოჯახის ამბავი რავა არ ვიცი... ეგ კოწია ხომ მარტო თქვენთან არ დეიარება სადილად. მთელი სოფელი შეჯვრებული ყავს: დილით, მოაჯდება თუ არა თავის ჯორს, მთელი სოფელი უნდა შამეიაროს, ყველგან უნდა მივიდეს, ყველაფერი გეიგოს. ჩვენთანაც, პინტრიშაძეებთანაც დეიარება და კვანტრიშვილებშიაც.

ქ ე ქ ე ლ ა

ოო, რა მეჭორეა, რა მეჭორე!

პ ა პ უ ნ ა

პირდაპირ ცოცხალი გაზეთია...

ქ ე ქ ე ლ ა

ახლა საცაა გაჩდება. დღეს ხომ კვირეა და... აბა, ერთი გადახედე...

პ ა პ უ ნ ა (აივანზე გადაიხედავს).

ძალლი ხსენებაზეო... ჰა, აგერ არ მოჩაქჩაქებს მისი ჯვორით?!

ქ ე ქ ე ლ ა

ო, რა ლაქუცაა! აქ ჩემ ქმარს ეფერება და იქ კი ძირს უთხრის...

პ ა პ უ ნ ა

ეჰ, მაგას რა შეუძლია, ვინ რას გოუგონებს.

კოწია ს ხ მ ა (გარედან)

მასპინძელო, მასპინძელო! შინა ხართ?

პ ა პ უ ნ ა (გადასძახებს)

მობრძანდით, თავადო კოწია, მობრძანდით! შინ გახლავართ, ბიჭო, ჯორი ჩამოართვი კნიაზს.

ქ ე ქ ე ლ ა

ეჰე, მოვა ახლა და დაგვიწყებს მისი მადნის ამბავს.

პ ა პ უ ნ ა

მართლა, მადანი გამოუჩნდათ, გონია, ყოროლის მთებში.

ქ ე ქ ე ლ ა

ეჰ, რა ვიცი, გენაცვალე! აგერ რამდენი ხანია მე და შენ ქვეყნად მცხოვრობთ და მათგან სულ მაგ მადნის ამბავი გვესმის.

პ ა პ უ ნ ა

ჰოო, მუდამ ჯიბით დაათრევს მადნებს, მაგრამ ახლა საკუთრად მაგათ გამოჩენიათ...

კ ე კ ე ლ ა

სუუ, კიბეზე ამევიდა. (წამოდგება მისაგებებლად).

ბ

პ ა პ უ ნ ა

მობრძანდით, კნიაზო, მობრძანდით...

კ ო წ ი ა

(აბმახი, ჭადრაშერეული, ძალიან ღარიბული ჩოხა-ახალუხით, წელზე უზარმაზარი ხანჯალი ჰკიდია).

ვანლავართ ჩემს საყვარელ კეკელას... ჰაი გილი, რა გადაბღღიანობული ხარ ისევე... (ხელს ართმევს).

კ ე კ ე ლ ა

უი, შენ კი რა გითხრა!

კ ო წ ი ა

გამარჯობა, პაპუნა! (ხელს ართმევს) მამაჩემი არ წამიწყდეს, გასათხოვარი ახლა ხარ...

პ ა პ უ ნ ა (იღიმება).

კნიაზო, კიდევ არ მეიშალე ხუმრობა?

კ ო წ ი ა

რისი ხუმრობაო, კაცო, არ გახსოვს?.. კუდი-კუდში დავდევედი კეკელას... მაგრამ მაჯობა ყაზილარმა მალხაზამ... ვერ გაჭრა ჩემმა თავადიშვილობამ...

პ ა პ უ ნ ა

მართალია, კეკელა! მამაშენი ძველი აზნაურიშვილი იყო და კნიაზისთვის კი უნდოდა მიეთხოვებოდა.

კოწია

როგორ არა, მაგრამ მალხაზა ჩემზე შეძლებული იყო და...

კეკელა (კოწიას)

ეჰ, კარგია ერთი, მამაშენი ნუ წავიწყდება, რა დროს ჩვენი ხუნტრუცია?

კოწია

არა, მეც წავეხდი ყაზახი... რაღაცის მომერიდა. ეს დრო მქონოდა... რის შეძლებათ, მალხაზა რაღა მაჯობებდა... ჩემი ამბავი ხომ გეიგეთ?

(ამ საუბრის დროს ყველანი სხდებიან)

კეკელა და პაპუნა (ერთად)

რომელი ამბავი, ბატონო?

კოწია

მადანი რომ გამომიჩნდა!

პაპუნა

ჰოო... მადანი! დალოცვილო, სულ ამ მადნების საქმეში არ ხარ შენი დღენი?

კოწია

არა, შენ არ მომიკვტე...

კეკელა

აი, ის, თქვენ მთებში რომ გამოჩნდა?

კოწია

კი, შენ ნუ მომიკვტე... აგერ არ მაქ!.. (ამოიღებს ჯიბიდან სხვადასხვა მადნეულს და აწყობს დიდ მაგიდაზე. ერთ-ერთს უჩვენებს). აა, ესაა... ბარიტია, ნამდვილი ხალასი ბარიტი... (კეკელა და პაპუნა სინჯავენ). ამ კვირეში აშრაფიანი იყო ჩემთან... აი, სომეხი რომაა, ფოდორიაჩიკი... ოო, მდიდარი კაცია საშინელი! მყავდა ადგილებზე. ძალიან მეიწონა, კონტრაბტითაც შევეკარით მე და ჩემი მონაწილეები ოცდაათი წლით. ამ კვირეში ინჟინერი უნდა შეიყვანოს და მუშაობას შეუდგება კიდევ.

ქ ე ქ ე ლ ა

კაი დაგემართოს, კაი ამბავია!

პ ა პ უ ნ ა

შენ ნუ მომიკვტე, ეს ძალიან საქმე დაგმართია... რამდენად გოურიგდით, ბატონო?

კ ო წ ი ა (წელში გაიპართება. კმაყოფილი სახით)

ყოველ გამომუშავებულ ფუთზე, ბატონო, ალაგობრივ სამი კაპეიკი უნდა მოგვცეს...

ქ ე ქ ე ლ ა

მერე ბევრია, ბატონო, ეგ მადანი?

კ ო წ ი ა

იმე, რას მიბრძანებ, კეკელა?! ბევრი კი არა, ჩემი შვილი და შვილი-შვილი ვერ გამოლევს იმდენია. მთაა, ბატონო, უზარმაზარი მთა. ხუთი ვერსი სიგრძე აქ და ორი ვერსი განი.

პ ა პ უ ნ ა

მე კი არ ვყოფილვარ, ბატონო, იმ თქვენ მთაში...

ქ ე ქ ე ლ ა

კაი ყოფილა, შენ ნუ მომიკვტე...

კ ო წ ი ა

პეტერე, ორიოდე გროში დამიტოვა ახლა აშრაფიანმა და... (თითქო ხუმრობით) ახლა კი მიფრთხილდით, თქვე მუყიკებო... არა, ქალბატონზე არ მოგახსენებ, ეგ თქვენ გაგვიმუყიკეთ თვარა... თქვენ კი გაჩვენებთ სეირს, ვინ უფრო იქნება შეძლებული...

პ ა პ უ ნ ა

თავადებს, ბატონო, ღმერთი გწყალობთ. იმდენი რამე კი დოუტოვებია თქვენ წინაპარს, რომ... გგონია ახლა კი დეიდუპაო, და სწორედ მაშინ გამოგაჩთებათ ან მადანი, ან ტყე, ან შავი ქვა, ან ცხელი ნაცარი, ან რაცხა ჯანდაბა და...

კოწია

აბა როგორა გგონიათ!.. თუ არ მოვკტი, ახლა კი დოუტოვებ ჩემ ქალს ფაციას კარგ სამემკვიდროს... ფულები თუ? სულ ჩეჩქივით. მართლა, ღმერთი არ გოუწყურეს იმ თქვენ ტინგიცა ბიჰს ადიკოს... რაცხა სულ ფაციას დასდევს და...

კეკელა (სახე მოელუშება).

ეეჰ, კარგია ერთი, მამა ნუ წაგიწყდება.

კოწია

არა... ეე არ ვიწუნებ... გლახია, მართალია, მაგრამ ნასწავლია... ამდენი კი მესმის, მხოლოდ... ხელი ფაფას! — თავს გოუტეხს უბედურს ჩემი ფაციას... მოკლავს, შენ ნუ მომიკვტე...

კეკელა

რავა გეკადრება, ბატონო... რა ადიკოს საქმეა თქვენი ქალი... კნიაჟნა. ახლა კიდო, თუ მართლა ამდენი სამემკვიდროც დარჩა...

კოწია

(სახეზე სიხარული გადაეფინება)

ოო, ეგ არის, რაც არის... ეგ, ჩემო ძმაო, ვერცხლის მადანია...

ვაჰუნა

უმე, ვერცხლი კი არა...

კოწია

შენ ნუ მომიკვტე!.. მაგრამ ვერ გეტყვი კი სად არის... მე აღმოვაჩინე... ეს კიდევ ოხრაა, საღებავი. კაცო, ვერ წარმოიდგენ რა ფასი ჰქონია.

ბ

(შემოდის შეუმჩნეველად კარლო ყაყუტაძე. გამხდარი ახალგაზრდა, ხალათი აცვია, თმა მოშვებული აქვს და „ჟოკეის“ ქული ჰხურავს. შეჩერდება აივნის ხარისხასთან).

კ ე კ ე ლ ა (დაინახავს, შეკრთება)

ოჰ, თქვენ ბრძანდებით?

კ ა რ ლ ო

უკაცრავად, ბატონო, მე თქვენი ვაჟის სანახავად გიახვლით.

კ ე კ ე ლ ა

ადიკო არ გახლავთ შინ... მობრძანდით, ბატონო.

კ ო წ ი ა

ბიჭო, ეს ჩვენი ცოციალისტი არაა, კარლო ყაყუტაძე?

პ ა პ უ ნ ა

კი, ბატონო, კარლოა...

კ ე კ ე ლ ა (კარლოს)

მაინც რა გნებავდათ?

კ ა რ ლ ო

ბევრი არაფერი. ეს ორი წელიწადია რაც ჩემი წიგნები ადიკოს აქვს და... ძალიან მჭირდება. განსაკუთრებით მარქსის „კაპიტალი“ შეირჩინა და შეირჩინა...

კ ო წ ი ა

ბიჭო, კიდევ არ შეიშალე ი მაქსიმეა თუ რაღაცა, იმის ამბავი?..

კ ა რ ლ ო (არ უბასუხებს)

კ ე კ ე ლ ა

დაბრძანდით, ბატონო. საცაა ადიკოც მოვა და ყველაფერს ის მოგახსენებთ. არც აგრაფინაა ახლა სახლში, თვარა ის მოძებნიდა. მე. ხომ იცი, რუსულ წიგნებს ვერ ვარჩევ. რომ ჩამევიდა, ადიკომ კი მკითხა: კარლოსთვის წიგნები არ გადაგიციათო? მაგრამ, აბა, საიდან?.. მე არც ვიცოდი რა წიგნები იყო და იმ ხანებში თქვენც დაგიჭირეს... მეც მეშინოდა... სალღაც მივმალეთ... თუ გნებავთ, გჩვენებთ და თვითონ თქვენ გამოძებნეთ.

კ ა რ ლ ო

არა, ბატონო... სად იქნება თვითონ ადიკო?

ქ ე ქ ე ლ ა

რა მოგახსენოთ? ეკლესიისაკენ თუ გაისეირნა... მოუცადეთ.

კ ა რ ლ ო

არა, თუ შევხვდი, ის იქნება, თუ არა და, ნახევარი საათის შემდეგ კიდევ შემოვივლი...

ქ ე ქ ე ლ ა

ძალიან კარგი, რავარც გნებავთ.

კ ა რ ლ ო

(ყველას თავს დაუკრავს და გადის)

კ ო წ ი ა

ძალიან არ შეფერტხილა ეს ჩვენი ცოციალისტი?

პ ა პ უ ნ ა

მისი ბრალთა, რაც მაგას ციხის კედლები ალესიეს...

კ ო წ ი ა

აი დასწყევლოს მაგათი თავი!.. მე ხომ არაფერში გავრეულვარ მოძრაობის დროს, მაგრამ მაშინ არ იყო სამაგალითო, მადნის საქმე რომ მქონდა მიხრანინანტთან გათავებული?.. მაშინ დაიწყეს!.. რას ლაპარაკობ?! აღარც მუშა, აღარც კაცი... ფოდრაჩიკიც გამეჭკა, არც ფული და არც ბისტი...

პ ა პ უ ნ ა

ეეჰ, კარგია. შენი ჭირიმე...

კ ო წ ი ა

ახლა რა მინდაო ნეტაი?.. რას აპირებს?..

(მოსმის ფაციას ხმა შინა ოთახებიდან)

ხ მ ა გ ა რ ე დ ა ნ

რა სულელი ხართ, ღმერთო ჩემო! (უპასუხებს ადიკოს ხმა).
სისულელეა, როდესაც საგანს პირდაპირ თავის სახელს უწოდებ?

პ ა პ უ ნ ა

ეჰეე, ადიკო და კნიაჟნა ფაცია მოსულან...

ღ

ფ ა ც ი ა (შემორბის)

ა დ ი კ ო

(ნელა მოჰყვება, ისეა მორთული, როგორც კეკელამ აღწერა)

ფ ა ც ი ა

ოო, მამაც მობრძანებულა!.. რა ამბავია? ისევე შენი მადნები გა-
გიშლია?.. გამარჯვება, შენი ჭირიმე, კეკელა. (კონის). პაპუნას ვახ-
ლავართ.

ა დ ი კ ო

(კონის ხელს ჩამოართმევს, პაპუნასთან მიდის)

პ ა პ უ ნ ა

ბიჭო, რა დავაჟაკებულხარ, რამდენი ხანია არ მინახავხარ. (ეხვევა).

ფ ა ც ი ა

არა, კეკელა, შენი ჭირიმე, უკაცრავად ვარ და ძალიან კი გატუტუ-
ცებულა თქვენი ადიკო.

კ ო წ ი ა (ადიკოს)

შენ ეი, ჩემო ბიძია, ფრთხილად იყავი ჩემს ფაციასთან... მთელი
სოფელი „ახტაჯანას“ ტყუილა კი არ ეძახის... მოგკლავს, შე უბე-
ღურო, დაგცხებს თავში კეტს და...

ფ ა ც ი ა

ოჰ, რას ამბობ, მამა?

ა დ ი კ ო

ქართველმა ქალებმა, აბა, სხვა რა იციან... „კეტი, შამფური და რკინა“, ერთი ახალი ლექსის არ იყოს... მერე? ეს შიშისაგან მოსდით, შიშისაგან. გაუბედავები არიან, ლაჩრები. თქვენ გგონიათ ეს მიუკარებლობა გამბედაობით მოსდით? ეშინიათ უბედურებს... ეშინიათ, რომ დასტკბენ ამ ცხოვრებით. გულში სხვა აქვთ და საქციელით კი ვერ ამხელენ. აი, ვაჟკაცია ვინმე, მოსწონს ქალს, უნდა მასთან შეერთება, მაგრამ...

კ ე კ ე ლ ა

აა, დეიწყო, დეიწყო...

ა დ ი კ ო

რა დავიწყე?.. აი, კნიაჟნა ფაცის ვიცი მოვწონვარ, უნდა ჩემი მოხვევნა...

ფ ა ც ი ა

იმდენი თავში კოპი შენ... (სიცილი).

კ ე კ ე ლ ა

ჩუმაღ, ბიჭო, ჩუმაღ, რას ჩურჩუტობ? არ გრცხვენია?

კ ო წ ი ა

არა ბატონო, ახლა სულ სხვა ახალგაზრდობაა... მაგრამ მაგას... (ფაციაზე) უფრთხილდი კი.

კ ე კ ე ლ ა

ის სჯობია... წელან აქ კარლო ყაყუტაძე იყო... წიგნებს გთხოვს... ის მოუძებნე...

ა დ ი კ ო

ოო, ჩვენი კარლო? (თითქოს თავისთვის) აი კაცი, რომელიც ერთ წერტილზე გაიყინა.

ფ ა ც ი ა

აპ, აპ, თქვენ კი, თქვენ არ იყინებით ერთ წერტილზე? სდულთ და თუხთუხებთ, არა?

ა დ ი კ ო

ვინც ცხოვრებას ფხიზლად უყურებს, მისი შეხედულებაც იცვლება მიმდინარე ცხოვრების მიხედვით. განათლებულმა ქვეყანამ უკვე ყურადღება მიაქცია იმას, რომ დაავადმყოფდა სულიერ სიმშენიერების ძებნაში. სხეულის სილამაზე სულ დაავიწყდა და დაგლახდა, მოჩიავდა. აი, ახლა უკვე იწყება განახლების ხანა, ძველი ელლინების სხეულით გატაცება კვლავ გვიბრუნდება: სხეული უნდა განთავისუფლდეს ამ მჩვრებისაგან და მზის ცხოველ სხივებზე აელვარდეს მისი მშვენება...

ქ ე ქ ე ლ ა

ამიტომაც გაშიშვლდი, შე საძაგელო?

ა დ ი კ ო

აბა, რასა გავს?!.. აი კნიაჟა ფაცია... ტანზე კორსეტი შემოუჭირებია. ლალი და ახალგაზრდა სხეული სულ დაუფარავს...

კ ო წ ი ა

არა, ბიძია, პირი არ დაგწვას... ძალიან გინდა გააშიშვლო, მაგრამ...

ქ ე ქ ე ლ ა

უი, უი, რას ამბობთ, გენაცვალე... არა, მე გავცვლებით, ისევ სანზარეულოს მივხედავ, თვარა თქვენი ლაყბობის ყურის გდება არ გამომადგება. (მიღის, ადიკოს ჩაუვლის). არა თქვა, შვილო, მაგისტანა უხიავი. რაღა ეკადრება!.. ქალიშვილი ქალია, შერცხვება... (გაღის).

ფ ა ც ი ა

ძალიან უნდა ჩემი გაწითლება, მაგრამ უზრდელი სიტყვა-პასუხი უზრდელად დარჩება და მეტი არაფერი...

ა დ ი კ ო

ეს უზრდელობა კი არა, ნამდვილი გულის თქმაა, რომელსაც თქვენ მალავთ და მე კი გარეთ გამომაქვს...

პ ა პ უ ნ ა

ამისთანების არაფერი გამეგება, მაგრამ რა დაგმართია, ბიჭო!.. რაღაც უწმაწურად კი ლაპარაკობ.

ა დ ი კ ო

ვეპ, ბიძია, ამას ვერ მიხვდები, აქ ვერც ვერავინ გამიგებს... აი, კნია-
უნას კი ესმის ჩემი... ინსტინქტურად, მაგრამ განგებ თავს იყრუებს...

ფ ა ც ი ა

მე გავიბუტე, რაც გინდათ თქვით, უზრდელობაზე აღარაფერს გი-
პასუხებთ.

(მიდის და აივნის ხარხას გადაეყრდნობა)

კ ო წ ი ა

არა, მართლა გამეიცვალა ქვეყანა... (აღიოს) ჩემო შვილო, აი დედა
შენს რომ ვეარშიყებოდი... კი არ გეხუმრები... სიზმრად მყავდა გა-
დაქცეული, მაგრამ ცხადში კი ერთ ვერსზე ვერ გავეკარებოდი...
საცა გაჩნდებოდა, მეც იქ ვიყავი, მაგრამ უბრალო ხუმრობასაც
ვერ ვბედავდი...

ა დ ი კ ო

ვეპ, თქვენ რომანტიკოსები იყავით... (ზურჯს შეაქცევს და მიდის ფაცია-
სკენ).

კ ო წ ი ა

რაიო?

ა დ ი კ ო (ფაციას)

ვითომ მაგ გაბუტვით რა გინდათ დამიმტკიცოთ?

ფ ა ც ი ა

მე არაფერს არ გიმტკიცებთ... სჯობია გალახედოთ სანახაობას. ხე-
დავთ ეგერ ციხე-ბურჯს?

ა დ ი კ ო

როგორ არა, ვხედავ... ბავშვობიდან ვარ შეჩვეული მაგის დანახვას.
მაგრამ ახლოს კი უფრო კარგია. გუშინ საღამოს რა მშვენიერი იყო
იქ ყოფნა... მაგრამ თქვენ კი ძალიან გამაჯაერეთ... (განაგრძობენ ხმა-
დაბლა ლაპარაკს).

კოწია

(აქამდე პაპუნას ჩუმად ელაპარაკებოდა. ხმამალა)

აბა, კაცო, კინლამ ჯორმა ფეხი არ მოიმტვრია...

პაპუნა

ეგ რომელი ბოგირია, ბატონო, ჩავარდნილი?

კოწია

აი, კაცო, ჩემი ჭიშკრის ზევით რომ არის... სულ დამპალა ფიცრები. აღარაფრად აღარ ვარგა.

პაპუნა

რას ბრძანებ?

კოწია

ჩაქცეულა სულ, დღეს რომ გამევიარე, გულს შემომეყარა...

პაპუნა

უბედურებაა, ბატონო, სწორედ. აღარც გზა გვივარგა, აღარც მისავალი. სასტავლებელი ჩვენ არ გვაქ და ეკლესია... სანერგე ბაღი გვექონდა და სულ გაპარტახდა...

კოწია

მართლა, კაცო, რას შვრება ეს შენი ძმისწული, ჩვენი მამასახლისი?.. აი ნასწაველი კაცია, აი ასეო, აი ისეო, თავი კინლამ გადაიკალით მაგის არჩევაზე...

წ

პაპუნა

მაგას ვწუხვარ მეც. კი წვალობს რაცხას, მაგრამ ჯერ არაფერი გოუვიდა საწყალს...

კოწია

კაცო, მამასახლისმა მარტო რა უნდა ქნას; მაგრამ რამდენჯერ გავუგზავნეთ დეპუტაცია ჩვენი მაზრის უფროსს...

პ ა პ უ ნ ა

უი, დასწყევლის ღმერთი, კაი კაცი ის არ იყო... ვის გოუგონა რა-
მე... ამას ამბობენ, ახლა რომ დანიშნეს, ძაან კაცია თურმე...

კ ო წ ი ა

ჰოო, აქებენ, მაგრამ არც მე მინახავს.

პ ა პ უ ნ ა

რა გვარია, ბატონო? კი მითხრა ჩემმა ძმისწულმა, ვერ დაეხსოვებ:
ვინცხა ლემენცია, ვგონებ.

კ ო წ ი ა

ჰო, რაცხა გრიგალიაო, თუ გრიგოლია... არც მე ვიცი კარგად...

პ ა პ უ ნ ა

ჰოდა, შეიძლება მაგას მაინც შევასმინოთ რამე... ბატონო, ე გენე-
რალი რომ გვყავს ჩვენს სოფელში, ის ბერდოსანი, იმას ბევრი რამე
შოუძლია, მაგრამ ჩვენი სოფლის საქმეებში რომ არ ერევა!

კ ო წ ი ა

იმას, იცოცხლე, შოუძლია, მაგრამ თვითონ დავრდომილია, იქით
ვერ წავა და აქით, ხომ იცი, მთავრობა კარზე არ მოადგება...

პ ა პ უ ნ ა

რა ვიცი, რა ვიცი... ცუდადაა ძალიან ჩვენი სოფლის საქმე და კაცი
არ გვყავს, ბატონო, მშველელი, კაცი... იმდენი ნასწავლი ახალ-
გაზრდობა ჩვენ რომ გვყავს, ერთ სოფელს არ გააჩნია, მაგრამ რა!..
„ჩემი ურგები ქოთანი ქეასაო“...

კ ო წ ი ა

„და შეჭამანდი ძალსაო!“ მართალია, მაგრამ, აგერ მეიცა, ჩემო
პაპუნა, ჩემი მადნის საქმე თუ ისე გაკეთდა, რავარც მე მინდა, უზა-
საც მე გამევიყვან, იმ სანერგე ბაღსაც მე ვუპატრონებ, ეკლესიასაც
მე ავიშენებთ, სასტავლებელსაც და ყველაფერს.

პ ა პ უ ნ ა

იი, კაი დაგემართოს... რა? გულს კი არ გაკლია... მაგრამ, მანამდე ჩვენ თავს თუ არ მოუარეთ, შენი მტერი...

კ ო წ ი ა

სად არის ახლა მამასახლისი?

პ ა პ უ ნ ა

ვეზდის ქალაქში წვევიდა აგერ მესამე დღეა და არ ვიცი, რა შეემთხვა?.. სოფელმა დაავალა იმ სასტავლებლის ამბავი გეეგო... კიდე რაცხა საქმეები ჰქონდა...

კ ო წ ი ა

დალოცვილო, სამი დღე თუა რაც წვევიდა, ჯერ რაფერ დაბრუნდებოდა... ვეზდის ქალაქი ხომ იცი რამსიშორეს გვაქ! ცხენით ერთი დღე უნდა იქ ჩასვლამდე და ჯერ არ უგვიანდება. (განაგრძობს ხმადაბლა ლაპარაკს).

ა დ ი კ ო

(ფაციას) მაშ, გამოტეხილი მითხარით, რა გინდათ?

ფ ა ც ი ა

ჰა, ჰა!.. რა უნდა უნდოდეს ახალგაზრდა ქალს?.. გათხოვება.

ა დ ი კ ო

ეგ მომწონს. თამამი ნათქვამია. სხვა თქვენს ალაგას მაგასაც არ იტყოდა. ეტყობა ცოტა ნაბიჯი გადავიდამთ წინ. მაგრამ მაინც გათხოვება გინდათ...

ფ ა ც ი ა

ღიახ, კანონიერი ჯვრისწერა, ვიცი, მე გმირი არა ვარ და, რაც დაწესებულა, იმას არ შევცვლი, ვერც შევცვლი... ტანჯვა-ჯახირი, მომავალშიაც?.. არა, მეყოფა.

ა დ ი კ ო

და გახდებით თქვენც ჩვეულებრივი ოჯახის ქალი: შვილები, სამზარეულო, სარეცხი... ღმერთო, ამ ქვეყნად რა მოწყენილობაა!

ფ ა ც ი ა

რას იზამთ? ბედმა ეს გვარგუნა... გინდათ უხუმრად გელაპარაკოთ?.. აბა, ცოტა ხანს მაინც გამოიჩინეთ სიღარბისლე.

ა დ ი კ ო

(ამბქნარებს). სთქვით.

ფ ა ც ი ა

ხომ იცით, ბავშვობაში, სიღარბის გამო, მამამ მხოლოდ ეპარქიალურ სასწავლებელში მიმცა...

ა დ ი კ ო

მმ... დიახ.

ფ ა ც ი ა

იქ საკმაოდ დიდი ნიჭი აღმომაჩნდა ხატვაში... მერე რა? საიდან შემეძლო ამ ჩემ ნიჭს გავყოლოდი?.. ჯერ თვით სასწავლებელშიაც კი დაცინვით ეკიდებოდნენ ჩემს გატაცებას და სხვა, აბა, ვინ გამამხნევებდა?! ჩავახშე ეს მოფეთქებაც... შემდეგ ქართულმა წარმოდგენამ გამიტაცა... არც ერთ წარმოდგენას არ ვაკლდებოდი, გულში გადავწყვიტე — თეატრისათვის თავი შემეწირა...

ა დ ი კ ო

(გამოცოცხლდა) მე თეატრს პატივს არ ვცემ, მაგრამ თქვენ მართლაც შეიძლებოდა მსახიობი ქალი გამოსულიყავით... ოო, ეს კი სულ სხვა იქნებოდა...

ფ ა ც ი ა

რასაკვირველია, არც ეს მოხდა... მამას ვერ დავემდურები... საცოდავი, რაც შეეძლო ყველა ჩემს სურვილებს მისრულებდა, მაგრამ დედაჩემი!.. ოო, ძალიან შორს დაიჭირა, ჯერ ხეირიანად არც კი ესმის თეატრი რა არის, მაგრამ მაინც, სადღაც ყური მოუკრავს. გარყვნილების ბუდე ჰგონია... მერე კიდევ კნიაჟნა... „არა, შვილო, ღარიბები ვართ, ლატაკები, მაგრამ ქვეყნის სამასხაროდ კი არ გაგზადიო“... მერე ეს ამბავი ჩვენმა შორეულმა ნათესავმა კნეინა ჩიტუნამ გაიგო...

•

ა დ ი კ ო

ოო, იმ ბობოლამ!..

ფ ა ც ი ა

და იმან ხომ კინალამ ჯვარს მაცვა... და, აი, ასე დასრულდა ჩემი მოქალაქეობრივი მოფეთქება... სხვა? სხვაგან აბა, რა ასპარეზი აქვთ ქალებს, საქართველოში რომ ჰქონდეთ მაინც, და მეც... ბედს შევეუ-რიგდი... ჰა, ჰა... ახლა გათხოვება მინდა... მხოლოდ თქვენ კი არა ხართ ჩემი რომანის გმირი.

ა დ ი კ ო

იციო? თანდათან მომწონხართ... შედარებით უფრო თამამი ხართ, გაბედული...

ფ ა ც ი ა

რა, თუ ღმერთი გწამთ?

ა დ ი კ ო

აქ სოფელში როგორ გეძახიან? ა, ახტაჯანა!..

ფ ა ც ი ა

(წეხედავს, სათნოდ გაულიმებს) დიახ...

„ვინ რა იცის, რომ ეს გული მკვდარია, რომ სიცილი, ზოგჯერ, ცრემლზე მწარეა!“

ა დ ი კ ო

მართლა!.. თუ სცენამ ასე გაგიტაცათ, მაშ, უთუოდ რაიმე როლი მაინც გეცოდინებათ ზეპირად. ან ლექსები?..

ფ ა ც ი ა

ლექსები? ო, მე ძალიან მომწონან ახალგაზრდა პოეტები, თუ სადმე ხელში ჩავიგდე ჩვენი გაზეთები, ხან აქაურ სამკითხველოში, ხან კნეინა ჩიტუნისთან, პირველად ლექსებს ვეცემი ხოლმე.

ა დ ი კ ო

მე კი უახლოეს პოეტების გარდა, აი, ახლა რომ ჩვენში ფუტურის-ტებათ მოუნათლავთ, ვერავის ვერ ვიცნობ. ეგენი კი, ზოგი ჩემი მეგობარია...

ფ ა ც ი ა

მართლა? მაშ, მოდი ამიხსენით, რა არის ეგ ფუტურისმი?

ა დ ი კ ო

მოდი, მაგის ახსნას დავეთხოვოთ და...

ე

ა გ რ ა ფ ი ნ ა და ფოფოლია

ფ ო ფ ო დ ი ა

(ფაშფაშა ქალი. დაღლილია, ქშინვით შემოღის). უპ, მოვკვდი, შენ ნუ მომიკვტე, კიბეზე ამოსვლით გული ამომავჯა.

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

(ქალიშვილი ნაზი ნაკვებით. სათნო ღიმილით). მართლაც მალაღია ჩვენი კიბე...

ა დ ი კ ო

(მეფეებზე). აა, ჩვენს ფოფოდის...

ფ ო ფ ო დ ი ა

(ეშმაკური ღიმილით) უი, გაგისკტა მიწა... ფოფოდია კი არა! ახლა ის დამიძახე, შე სარსარაკო შენ...

(საერთო მისალმება და ხელის ჩამორთმევა).

კ ო წ ი ა

(ფოფოლიას) ნიფადორას ვახლავართ, ნიფადორას... რავა ხარ, ბეჩა... ცოტა გავატანზე შესქელებულხარ...

ფ ო ფ ო დ ი ა

უი, გაგისკტა მიწა, რა ენამყრალი შენ ხარ, შე უბედურო...

ბ ა პ უ ნ ა

მამა ევტროპი სად დასტოვე, ბატონო?

ფოფოღია

უიმე, დავტოვე კი არა... იმისმა ნაღველმა არ მომკლა. ბეჩა პაპუნა!..

ყველანი

(გარდა აგრაფინასი) როგორ?

ფოფოღია

როგორ და აგერ ერთი კვირაა დავკარგე მღვდელი... ამ ეკლესიის საქმეზე ეპისკოპოსთან წასული...

კოწია

იმიტომაც შესუქებულხარ. ბეჩა ნიფადორა, დოუსვენებხარ ცოტა.

ფოფოღია

უი, გავისკტა მიწა!.. ის კი არა, ბეჩა, უეზენი ნაჩალნიკი მოდის თურმე.

კოწია და პაპუნა

(ერთად) როგორ თუ მოდის?

ფოფოღია

აბა, ეგ რა არი?

აგრაფინა

ჰო. წუხელის ჩვენ მეზობელ სოფელში, კნეინა ჩიტუნისთან ჩამოსულა...

პაპუნა

მერე, შენი ჭირამე, მერე?

აგრაფინა

მერე და ახლა სოფელში გვიბრებს, რომ, მგონი, ჩვენ სოფელშიაც შემოივლისო.

კოწია

იმე! რაღა თქმა უნდა... ჩვენი გენერალი არ ნახოს, ისე მაინც რავა იქნება...

ა დ ი კ ო

ეჭვე... ახლა აირია მონასტერი... Событие!..

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

ჩვენი სოფლისთვის Событие იქნება, აბა რა... ამდენი ხანია ამას მეელოდენ აღდგომასავით.

ა დ ი კ ო

Я никакого участия не приму в этих торжествах...

პ ა პ უ ნ ა

კაი, შენი ჭირიმე... როგორ გავჩერდით?.. სად არი ახლა ი, ჩემი ძმისწული მალხაზი... (გასძახის) კეკელა ქალო, ჩემო რძალო (გადის).

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

(აღიკოს) როგორ не примешь участия... თუ აქ ჩამოვიდა მართლა... შენისთანებმა უფრო არ უნდა აუხსნან სოფლის გაჭირვება?..

ა დ ი კ ო

ეეჰ, აბა, ახლა დეპუტატად დავდგები სწორედ... ეს სხვებისთვის დამილოცნია... მე სჯობია ისევ ჩვენ ფოფოდის გაუარშიყდე.

ფ ო ფ ო დ ი ა

უი, გაგისკტა მიწა... გამიარშიყდები კი არა...

კ ო წ ი ა

(აღიკოს) შენ, ჩემო ბიძია, რავარი მიეთ-მოეთი ყოფილხარ... ნწ, არა ძმაო, არა...

ა დ ი კ ო

კნიაჟნაზე ბრძანებ?.. კნიაჟნა ეს შამპანიურია... ცინცხალი, შუშხუნა... ფოფოდია კი ბულკია, სლოზნი...

ფ ო ფ ო დ ი ა

უი, გაგისკტა მიწა...

28. ჩვენი საუნჯე, 18.

ფ ა ც ი ა

(ხელს გაიქნევს და აგრაფინასკენ გადადის). რაც უნდა ის ილაპარაკოს!

კ ო წ ი ა

(ჯიბეში ილაგებს მაგიდიდან მანქულს). მართლაც თუ ჩამოვიდა უეზდი ნაჩალნიკი, რას ვიქეიფებთ!

ფ ო ფ ო დ ი ა

(თვალს შეავლებს მანქულს): ეგ რა არი, კნიაზო კოწია?..

ა დ ი კ ო

(ქალებთან გადადის),

კ ო წ ი ა

ჩემი მადანია, ჩემო ნიფადორა, დახედე... (უჩვენებს მანქულს და თან ჩმადაბლა რაღაცას ეუბნება),

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

აბლა თუ მართლაც მოვიდა მაზრის უფროსი, ჯერ იმაზე შეექმნე-
ზათ ლაპარაკი, თუ სადილი სად და ვინ გაუმართოს. მერე მაინც
საწყალი მამაჩემი გამოიჭეჭყება შუაში...

ფ ა ც ი ა

ვინ იციხ, აგრაფინა, შეიძლება არც კი მოვიდეს ჩვენს სოფელში.
არ იცი? ჩვენი სოფელი ღვთისაგანაც დავიწყებულია და კაცისგა-
ნაც... რამდენჯერ ჩამოსულან კნტინა ჩიტუნაისთან მაგისთანა სტუმ-
რები, მაგრამ ჩვენს სოფელში გზადაც კი არ გაუარიათ.

ა დ ი კ ო

(აივნის ხაჩიხას დაეყრდნობა).

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

არ ვიცი, არ ვიცი... მე ის მაწუხებს, ახლა კაცი არ გამოჩნდება, რომ
ჩვენი სოფლის გაჭირება ყველაფერი კარგად აუხსნას...

ფ ა ც ი ა .

მამაშენი აქ არ არის?

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

ჯერ ერთი არ არის და მეორე აქაც რომ იყოს, მამასახლისი კაცია, მათი ხელქვეითი, რა შეუძლია გაუბედოს... (ამასობაში კოწიამ რალაც სახუმარო უთხრა ფოფოდიას).

ფოფოღია

უი, გაგისკტა მიწა...

3

ჯიბო კვანტრიშვილი, დათია და კიდევ ერთი გლეხი.

ჯიბო

(აივნიდან ხელების ქნევით შემოდის). ა, ბატონო, ა, არ გეუბნებოდით!.. ბატონებს ვახლავართ... როცა გვჭირდება, მაშინ კაცი აქ არ გვყავს... ჩვენს გაჭირვებას პატრონი არ ყავს და გამკითხავი...

გლეხები

(თავს იქნევენ).

კოწია

რა იყო, რა ამბავია, ჯიბო ჩემო?

ჯიბო

რალა რა ამბავია, ბატონო. აგერ ყურისძირში ვეზდი ნაჩაღნიკი ჩამოსულა და ჩვენი მამასახლისი სადაა, ეშმაკმა იცის...

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

თქვენი მამასახლისი, ბატონო, ისევ თქვენ საქმეზეა წასული.

ჯიბო

ბატონო... ჩვენ საქმეზეა... რავა გაწყენიო, ბარიშნა, თვარა... სადაა ჩვენი საქმის პატრონი... რაც მამაშენი ევირჩიეთ, ჩვენი საქმე სულ უარ და უარ წევიდა... ეკლესიის საქმე იყო, გაკეთება გვინდოდა... პრიგავორი დადგენილი გვაქ, ბოლო არ მეედო, ბატონო, ამ საქმეს... ვითხოვეთ, ბატონო, მშვენიერი ადგილი გვაქვს-თქვა, აგერ

ძველი ნაეკლესიართან ციხებურჯთან, სოფლის შუაგულზეც არის, დასამხრობიკაა და ყველაფერი, მაგრამ არ იქნა და არა, სასულიერო მთაერობისგან ნებართვა ვერ მივიღეთ...

ფოფოდი ა

(ყურს მოკრავს) მაგაზე არ არას ახლაც ჩემი მღვდელი გადავარდნილი?..

ჯიბო

კეთილი ხუცესია, ვინ ამტყუნებს, ბატონო, მაგრამ ჩვენი გამკითხავი კი არავინ აღმოჩნდა და... ახლა სასტავლებელი იყოდა, ყველამ იცით რა მდგომარეობაში არის, დაკეტილია და გამოყრუებული... მშვენიერი პატარა ბალიც გვქონდა, სანერგეებიც, პატარ-პატარათი სოფლის მუშაობასაც ასწავლიდნენ ჩვენ ბიჭებს, სულს ვითქვამდით, მართო ვაზის დამყნობა რომ ისტავლეს, ამერიკული ვაზის, ის რად ღირდა, ან ჩვენმა ქალებმა ყაჭის მოვლა რომ ახალ წესზე დააყენეს... დიდი შეღავათი იყო, ბატონო, ჩვენი სოფლისათვის ეგ სასტავლებელი, დიდი რამე...

აგრაფინა

დალოცვილო, მაგ სასწავლებელზე, აბა, როგორ ლაპარაკობთ?.. თქვენი ბრალი არ არი?.. აუტყდით მამაჩემს და მის მოგვარებებს... დანოსი დანოსზე... ცხვირწინ აქვთ სასწავლებელიო.

ჯიბო

ბარიშნა, აბა რავა გინდა?.. სოფელი, ბატონო, ჩემკენ იზრდება და იქით ესახლება ხალხი... არ ამევიდა, ბატონო, ამ ხრიოკზე, ე ხალხი და რავა ხოჩიშ ახლა?

ადიკო

ეეჰ, მოსაწყენი ამბავი დაიწყო... წავალ, გავისეირნებ... კნიაჟნა ფაცია, თქვენ არ წამოხვალთ?

ფაცია

(შეხედავს და გაუცინებს) რა სულელი ხართ, ღმერთო ჩემო!

ადიკო

(ხელს ჩაიქნევს. კიბეზე ჩადის).

ქეკელა და პაპუნა

ქ ე კ ე ლ ა

ოო, ეს ვინ მოსულა?.. ჯიბო, კარგია გაგხსენებვიართ.

პ ა პ უ ნ ა

მაგას კარგი საქმისათვის არ გაეახსენდებოდით, ნუ გეშინია...

ქ ე კ ე ლ ა

ნიფადლორა, გენაცვალე, (სალამს აძლევს, კოცნის). შენი ნახვა მიამა სწორედ, ძვირი სტუმარი ხარ...

ჯ ი ბ ო

(პაპუნას) მეტად განაწყენებული ვარ, შენ არ მომიკვტე! სად არი ეს ჩვენი მამასახლისი?

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

ჰოდა, აი, თუ მართლა მაზრის უფროსი მოვიდა...

ჯ ი ბ ო

მოვა, ბატონო, აბა, არ იცი? აგერ ყურისძირზეა, კნენინა ჩიტუნისასა ბრძანდება... და რომ არ მევიდეს, თვითონ წავალ, ბატონო, დო-უჩოქებ და ვთხოვ, რომ მობრძანდეს...

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

ჰოდა ის მინდოდა მეთქვა. აი, რასაც ახლა აქ ამბობდით, სხვას რომ ემდურით, მოუყევით, უთხარით იმ მაზრის უფროსს.

ჯ ი ბ ო

ეჰ, ბატონო, მე ერთი უბირი გლეხი ვარ, სად შემიძლია დალაგებით ლაპარაკი, ან ვეზდი ნაჩალიკის შესაფერი სიტყვა-პასუხი ვინ მომცხ, მარა აგერ, ბატონო, ნასტავლი მამასახლისი გვყავს არჩეული და ახლა მაინც უნდა გამეიჩინოს ფხა, მხოლოდ სადაა ი ოჯახაშენებუ-ლიშვილი... დაგვლუპავს ნამდვილად, ყელს გამოგვჭრის...

ქ ე კ ე ლ ა

რას ამბობ, აგრაფინა გენაცვალე... მაგას რომ ასე ეუბნები, მამა-შენი რაგა, ენა არა აქ, თუ მიხვედრა?

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

არა, მე იმას ვამბობ... რაკი სხვებს ისე ემდურებიან, არაფერს გვიკეთებენო, ადგენენ და თვითონვე მოახსენონ...

ჯ ი ბ ო

არა, თუ მაინცდამაინც მაგაზე მიდგება საქმე... ვეტყვი, შენ ნუ მომიკვტე, აპა, არ ვეტყვი?! ჯერ მინდა ყველაფერი კალონიერი გზით წევიდეს და, თუ არაფერი გამევიდა... წავალ, დევეჩოქები... და, თუ წამევიდა... ჩემ გზაზე არ უნდა გამეიაროს?... დავპატიუებ სადილად და ყველაფერს მოვახსენებ...

პ ა პ უ ნ ა

ოჰ, სადილად, თვარა... შენ რომ პრიბოლებს გოუშლი... შენი ყვიციანი სადილი ვის უნდა?

ჯ ი ბ ო

არა, შენ არ მომიკვტე... რაგა! თუ პინტრიშაძეებს თავი მოგაქვთ. ჩვენც ქე ვართ კვანტრიშვილები ჩვენს პირობაზე... აა, ხელს არავის არ დავაკარებებთ... სადილი... ვაი დედას!.. ისეთი ქეიფი გოუმართო, რომ სულ ერთ კვირას ვარხალალო ვაძახო...

პ ა პ უ ნ ა

ოჰ, ოჰ, ნამეტანი თავს ნუ გამეიდებ... სადილს შენ ვინ გაგამართვიებს, ყაზახო... თუ მობრძანდა, ჩვენსას მობრძანდება და სადილიც მამასახლისმა უნდა მიართვას...

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

კარგია ახლა, სადილზე ნუ წაიკიდებით... სადილი საცა უნდა იყოს. სულ ერთი არ არის?

ქ ე კ ე ლ ა

გენაცვალე, აგრაფინა, სულ ერთი როგორ არის?

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

ბატონო, თქვენ ეცადეთ როგორმე მოიყვანოთ და თუ მართლა სოფლისათვის გული შეგტკივთ, ყოველივე დალაგებით აუხსნათ, უჩვენოთ, გააგებინოთ...

მ

ჯ ვ ე ბ ე ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა

(ლამაზი და მოხდენილი სტრაენიკი შემოდის წლაწვნით და პრანჟვა-გრებით),

კ ე კ ე ლ ა

ეს ვინ არის?

ფ ო ფ ო დ ი ა

(სიამოვნებით შეკრთება ლამაზი კაცის დანახვაზე). უჰ!

ფ ა ც ი ა ს ა და ა გ რ ა ფ ი ნ ა ს

(ეტყობათ მოეწონათ მოხდენილი ვაჟკაცი).

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა

(ცოტა მეგრულად უქცევს) მამასახლი რომელია აქ?

კ ე კ ე ლ ა

მამასახლისი არ გახლავთ, ბატონო, სახლში.

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა

არ არის სახლში?.. მე ვეზდი ნაჩალიკმა გამომგზავნა: კანცელარიაში არ მიბრძანდება, პირდაპირ აქ მოვალა.

კ ე კ ე ლ ა

უი, ღმერთო მომკალი, ჩემი მალხაზი სად არის ახლა?

პ ა პ უ ნ ა

ჩემო რძალო, აბა, უნდა დავფაცურდეთ ახლა, მე გავარდები და ერთ უშობელს მაინც მეგვიყვან...

(გარბის).

ფოფოღია

სადაა ახლა ი დაღუპული ჩემი მღვდელი... სულ იმას ამბობდა, უეზდ ნაჩალნიკი თუ მოვიდა, უნდა შევხვდე და სიტყვა მოვახსენოვო.

ჯიბო

აბა, ბიჭებო, ახლა გვმართებს დაფაცურება. რაღაი აქ მობრძანდა... რა ვქნათ, იყოს, მარა მთელი სოფელი უნდა მოვაგროვოთ აქ... ის ოხერი პოპოშნიკი მაინც მოვძებნოთ, გეიქეცით, გეიქეცით ახლავე... (გარბის, სხვებიც მიჰყვებიან).

კეკელა

(შეაჩერებს დათიას). შენი ჭირიმე, დათია, თავიანი კაცი ხარ... ხომ ხედავ, რა დღეშია ჩავდექი და შენ იცი სოფელს რავა დაამზადებ... ჩემი ქმარი უთუოდ გეიგებდა და საცაა გაჩთება.

დათია

შენ ქმარს ძაან ვემღური, მარა ახლა რა გეეწყობა... შენ ნუ გეშინია, ქალო, ისე დავტრიალდები, რომ... მართლა, ღვინო ხომ გაქვს?..

კეკელა

არა, მაგისი ნუ გეშინია, ხორაგი და ღვინო საკმაოდ არის... სოფელში, სოფელში, სანამ ჩემი ქმარი მევიდოდეს...

დათია

(შიდის). კარგი, კარგი! (გაღის).

კეკელა

ღმერთო მომკალი, სად ჯანაბაში ჩარჩა ის კაცი... აბა, ნიფადორა, შენთან ბოდიშს აღარ ვიხდი... იცი, უნდა განკარგულება გავცე. (ქოლორდავას) უკაცრავად, დაბრძანდი, ბატონო...

ქოლორდავა

მადლოფ... რა მიჭირს!

ფოფოღია

(კეკელას) რა ბოდიში გინდა, ბეჩა, წადი გენაცვალე, წადი.

კოწია

ფაცია, ბოშო, შენც გაყევი, დოუტრიალდი კეკელას.

კეკელა

(მიმავალი) არა გენაცვალე, ჯერ არა და მერე... მერე, აი, სუფრის დალაგებაში და სტუმრების სამსახურში აგრაფინასთან ერთად თუ მიშველის, გადაუხდი სამაგიეროს.

(გადის).

კოწია

რაღა არ დაგეხმარება...

ფაცია

კი, ბატონო, კი.

აგრაფინა

ახლა აირია მონასტერი, მამქემიც აღარ არის და...

კოწია

წუხელი სად იყავით, ძმობილო?

ქოლორდავა

კნენინასთან, პატონი.

კოწია

მერე, ასე მალე გამოგიშვათ კნენინამ? ძალიან გაქეიფებდათ...

ქოლორდავა

(ეშლება) ქო... კი პატონი... დიდი ფანიით მოდიან. პრისტავი ჩალიანიც ახლავს, ჩვენი სტრაჟნიკი კნიაზი გორგასლანიანი, ორი სხვა კნიაზიცაა... საქეიფოდ მობრძანდებიან... კანცელარიაში იმიტომ არ მიდიან...

კოწია

შენ მეგრელი ხარ?

ქოლორდავა

(ეშლება) ქო... კი პატონი...

ფოფო დია

(ახლოს გაუვლის და შეღიმილებს). რა გქვია?

ქოლორდავა

ჯვებზე ქოლორდავა.

ფაციას და აგრაფინას

(სიცილი წასკდებათ),

ფოფო დია

რა გაცინებთ?.. გაგისკტათ მიწა... ,

ქოლორდავა და კოწია

(იციინან),

თ ,

კარლო და ადიკო

კარლო

(ლაპარაკით შემოდის) კაცო, ასე აბა როგორ მიაგდე ის წიგნები?.. შენთვის ფასი დაუკარგავს, მაგრამ ჩემთვის ხომ ძვირფასია... (ღაინახავს იქ მყოფთ). ოჰ, უკაცრავად... (თავს უკრავს) - ვახლავართ. (ვინც არ უნახავს) გამარჯვებათ.

ადიკო

აი, ძმაო, შევიდეთ და მოძებნე. მე მაგისი თავი არა მაქვს... რა დროს მარქსია ახლა?

კარლო

(დაცინვით) მაშ, ახლა სპორტი, გიმნასტიკა, ა?

კოწია

გაიგეთ, კარლო, უეზდნი ნაჩალნიკი რომ მობრძანდება?

კარლო

(გულგრილად) ჰო, მითხრეს...

კოწია

მერე, რას აპირებ?

კარლო

რას უნდა ვაპირებდე... ხომ არ დავიმალე და!..

აგრაფინა

ეგ არა და მართლაც სწორედ თქვენ უნდა უთხრათ ჩვენი სოფლის გაჭირვებაზე რამე.

კარლო

მთავრობისაგან მე არასოდეს სიკეთეს არ გამოველი... წამო, ადიკო, მიჩვენე სად გიძევს ჩემი დამტვერიანებული მარქსი. (ადიკოსთან ერთად შინა ოთახებში შედის).

კოწია

დალუპული კაცია, მაგისგან რას უნდა გამოველოდეთ?

აგრაფინა

(ნელა ფაციას) რა ნიჭიერი ყმაწვილია და როგორ მოწყვეტილია ჩვენს სოფელს.

(ამასობაში ფოფოღია რალაცას ელაპარაკება ქოლორდავას, ქოლორდავა მის წინ გაჭიმული დვას და პასუხს აძლევს, თან ზოგჯერ უღეაშებზე ხელს გადაისვამს, თავს აწონებს).

0

კნეინა

(გამხდარ-გამხდარი. აწოწილი, ღარიბულად, თალხებში გამოწყობილი. ნელი. მორიდებული ხმა აქვს, ხასიათი კი მტკიცე. მიმართავს კოწიას და ფაციას) ოოჰ, აქა ხართ!.. მადლობა ღმერთს!.. სულ სირბილით მოვდიოდი... რა არი, ფაცია, ეს რა რუბაშკა გაცვია... მეორე ვერ ჩეიცვი... წადი, ე პრიჩოსკა რას გიგავს... დედა, დედა, რა მეშველება! მოდიან, მოდიან, ვერ ხედავ?

ფ ა ც ი ა

(ამაყად) მოვიდნენ რა, ასე დახვედრა არ შეიძლება?.. რამ შეგაშინა, დედა, რა იყო?

ი ა

კ ე კ ე ლ ა

(შემოვარდება). მოდიან, მოდიან...

ი ბ

ბ ი ჭ ი (შემოვარდება)

მევიდენ, ქალბატონო, მევიდენ.

კ ე კ ე ლ ა (ბიჭს)

ჰოდა, აქ რას მოდიხარ... გასწი, ცხენების ჩამორთმევაზე მოეხმარე... (ბიჭი გარბის). რაღა ვქნა, ღმერთო ჩემო... (მაგიდას მივარდება, თითქოს რაღაცას ასწორებს).

კ ო წ ი ა

უნდა მივეგებოთ. (საჩქაროდ გადის).

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

კარგია, დედა ჩემო, ახლა ნურც ასე დაფეთდები... ადამიანები არიან, სხვა ხომ არაფერი...

კ ე კ ე ლ ა

ახა, ღმერთო...

კ ნ ე ი ნ ა

ეს მაინც გეისწორე, ფაცია, გენაცვალე... დედა, დედა, რა მეშვე-
ლება!

ფ ა ც ი ა

კარგი, დედა, რა შეშინებული ხარ, რა იყო?

კ ნ ე ი ნ ა

დედა, დედა, რა მეშველება!

ფოფოლია

გენაცვალე, აგრაფინა, ხომ ყველაფერი რიგზე მაქვს? (ამოიღებს რელიკულიდან პუდრს, სარკეს და ირთვება).

გარედან ხმები (კნინა ჩიტუნია):

მაშ, როგორ გეგონაბ, ედუარდ ერაზმოვიჩი!.. ხომ მშვენიერი ქვეყანაა?! (მაზრის უფროსი): Это, один восторг, княгиня!

აგრაფინა

აბა, ახლა კი მივეგებოთ.

ქექელა

(თითქოს ტირილის ხმით)

გენაცვალე, აგრაფინა...

კნინა

დედა, დედა, რა მეშველება!

ფოფოლია (შფოთავს)

უპ, ღმერთო, სად დეილუბა ი მღვდელი.

ფაცია

ბეჩა, რა დაგემართათ, სტუმრები მოვიდნენ, სხვა ხომ არაფერი... (ყველანი ჩამწყვრივლებიან აივნის ახლოს).

იბ

(კნინა ჩიტუნია ლამაზი, მოხდენილი ამაზონით, ქუდით და „ხლისტი“ შემოდის ყველაზე წინ).

კნინა ჩიტუნია

აა, ჩემო კეკელა, როგორ გიკითხო?.. ოპ, აგრაფინა! (ხელს ართმევს).
ოო, ჩემი ფოფოლიაც... Ах, дорогая племянница...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ახალგაზრდა კაცი, სტატსკი სოვეტნიკის ჩინით, ბრვე შესახელობის). მას მოჰყვებიან: ბოქაული ჩალიანი, თავადი გორგასლანიანი, ქოლორდავა, ჯიბო, პაპუნა, სტრაჟნიკები და გლეხები).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

Позвольте, Эдуард Эразмович, представить Вам хозяйку... Ея дочь... Поподья... Князь Коция... Его супруга, княгиня... Их дочь... Моя милая племянница, Княжна Пация...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ყველას სათითაოდ ხელს ართმევს და ეუბნება თავის გვარს)

Гренгольм!

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

ეს კი ჩვენი ნაჩაღნიკია... (ყველას, კენინას და ფოფოლიას) ქართული მშვენივრად იცის... ნუ შეგეშინდებათ!.. ჩვენშია დაბადებული და გაზრდილი... დედაც ქართველი ჰყავს... გვარი აქვს ნემენცური მაგრამ это не в счет абонемента... И так, Вы довольны этим прогулкой?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Один восторг, княгиня!

კ ა რ ლ ო და ა დ ი კ ო

(შემოვლენ და ამ სურათის დანახვაზე შედგებიან).

ა გ რ ა ფ ი ნ ა (წარუდგენს)

ეს ჩემი ძმა გახლავთ. (ადიკო და მაზრის უფროსი ერთიმეორეს შორიდან თავს უკრავან). ესეც ბატონი კარლო ყაყუტაძე.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

აჰ, კარლო? რამდენი ხანია არ მინახავს... (მაზრის უფროსს) ეგ ჩვენი სოციალისტია... легальный... (კარლოს) არ მიწყრებით?

კ ა რ ლ ო

(უღვაშებში მწარედ გაიღიმებს)

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (მიაჩერდება კარლოს)

Это тоже один восторг, Княгиня...

ფ ა რ დ ა

მოკმელება მეორე

იგივე სანახაობა, მხოლოდ ახლა აივანზე ბლომად არიან მოსულები: გლეხები, თავადები და სტრაჟნიკები. ყველა ფეხზე დგას და ჩამწყრივებულნი არიან.

ა

ხსენებულთ გარდა სცენაზე არიან: მამასახლისი მალხაზ, თავადი ყოწია, ჯიბო, პაპუნა, კარლო ყაყუტაძე, ფოფოლია, კნეინა,

(ზოგი მაგიდასთან ზის, ზოგი აქეთ-იქით ტახტებზე).

კ ო წ ი ა (მალხაზს)

რა დაგემართა, შე გლახა, შენ... აქამდი სად დეიკარგე?

მ ა ლ ხ ა ზ

პირდაპირ მოვკალი, ყმაწვილო, ცხენი. როგორც კი გვეიგე, რომ აქეთ წამოსულიყო, სულ ჭენებ-ჭენებით წამოვედი.

ჯ ი ბ ო

ჰო, კარგი ახლა, კარგი. აჰა, ასე არაა, ძმებო? ისევლე მამასახლის-მა უთხრას სოფლის მაგიერ სიტყვა...

გ ლ ე ხ ე ბ ი

კი, ბატონო, კი, მამასახლისმა.

მ ა ლ ხ ა ზ (წამოდგება)

რო არ დეიჯერებთ კაცისას!.. ყმაწვილებო. მე მამასახლისი ვარ, ხელქვეითი, გეიგონეთ ექ!

კოწია

მართლა, კაცო, რას ჩააცივდით ამ კაცს...

მალხაზ

ერთი რომ დამიფაფხუროს, მიწა უნდა გამისკდეს...

ჯიბო

მე გითხარით და არ დამიჯერეთ... სხვა ევირჩიოთ-მეთქინ... რავა ა? გაწყდა ჩვენში კაცი თუ?

კოწია

მე რომ მკითხოთ, სულ მეტია ახლა დეპუტატების არჩევა და სიტყვის მოხსენება... ეგ როგორც მევიდა მაშინვე უნდა ყოფილიყო, თვარა ახლა, აგერ საცაა სადილი უნდა ვაჭამოთ კაცს, უნდა წვევიქეფოთ, რა დროს რეჩება?

ჯიბო

რავა გეტყობა, რომ კნიაზი ხარ!.. შენ, ჩემო ბიძია, ფეხებზე გკიდა ჩვენი სოფლის გაჭირვება...

კოწია

თავს ნუ ივდებ, ყაძახო!

ჯიბო

შენი ყაძახი, მადლობა ღმერთს, დიდი ხანია აღარ ვარ... იქ მეიკითხე, მთებში, კინკრისოზე, რაცხა ქვების საბოჭავად რომ დაფხოკიალობ...

კოწია

გაგლახავ, მამაჩემი არ წამიწყდება!

ჯიბო (გამოიჟიმება).

ვის გალახავ, ვის?.. ღმერთი არ გაგიწყრეს, ფეხი არ გადმოდგა, თვარა, ისე წამოგაქციო, რავარც წიფელა...

ვის უბედავ, ბიჭო, შენ...

მ ა ლ ხ ა ზ

ჰო, კარგია ახლა... რა დროს ჩხუბია...

კ ნ ე ი ნ ა

კოწია, შენი ჭირიმე, რაკვა გეკადრება:

ფ ო ფ ო დ ი ა

კნიაზო, დეეთხოვე...

პ ა პ უ ნ ა (ჯიბოს)

რა დროს ჩხუბია, კაცო. სირცხვილია. ცა და ქვეყანა აქ არი... ვეზ-
დი ნაჩალიკი აქ ბრძანდება...

კ ო წ ი ა (ცოლს)

აბა, რავა მიბედავს?!

ჯ ი ბ ო

არ წამეიწიო აქეთ, არ წამეიწიო.

ხ მ ე ბ ი

მეიცა, შე კაცო.

მ ა ლ ხ ა ზ

ჰო, კარგი ახლა. აბა, არ გინდათ არავინ ამეირჩიოთ?

ჯ ი ბ ო

მე ჩემი მხრით ისევლე კარლო ყაყუტაძეს ვასახელებ...

კ ა რ ლ ო

მე ვითხარით და გეუბნებით, რომ ამ თქვენ საქმეში ვერ გავფრევი.
მთავრობის სიკეთე არ მწამს და იმას არც არაფერს ვთხოვ...

მ ა ლ ხ ა ზ

კაცო ახლა სოციალისტ კაცს გზავნით მთავრობასთან?

ჯ ი ბ ო (კარლოს)

ბიჭო, აბა, რაზე ერევი მარაქაში? გინდა სეირს უყურო?

კ ა რ ლ ო (წამოდგება)

მე არაფერში არ ვერევი... აქ შემთხვევით მოვხვდი და სიამოვნებითაც ვტოვებ ამ მძიმე ატმოსფეროს. (დაიხურავს ქუდს და გადის).

მ ა ლ ხ ა ზ

აბა, დაასახელოთ-მეთქი ვინმე.

პ ა პ უ ნ ე

ვილა უნდა დავასახელოთ, კაცო, შენც ერთი ახირებული ხარ. საცა ვეზდი ნაჩალიკიც გამობრძანდება. ისეველ შენ უნდა იყო, სხვა ვინ იქნება?

ხ მ ე ბ ი

შენ, შენ, ბატონო მალხაზ. დათანხმდი.

ჯ ი ბ ო

მამასახლისი აბა, რათ გვინდისხარ, თუ ჩვენ გაჭირვებაზე სიტყვას ვერ დამრავ. ან რა ამდენი სალაპარაკო გაქ? ეკლესია დანგრეულია. სასწავლებელი დაკეტილი, გზები არ გვივარგა, ბალი გავერანებულა, ბოგირი ჩაქცეული და სხვა.

მ ა ლ ხ ა ზ (მოგვიანებით)

აბა, იცით, ძმებო, რა გითხრათ? ეკლესიაზე და სასწავლებელზე ვერაფერს ვერ ვეტყვი. ეკლესია... ეგ სასულიერო მთავრობას შეეხება და მაზრის უფროსს რა ესაქმება. რაც შეეხება სასწავლებელს. როგორც გევიგე, ცუდადაა ძან მისი საქმე... ამ ჩვენ ჩხუბსა და კირწიკორწში მთავრობას გადოუწყვეტია, რომ გაღმა სოფელში გადეთანოს... (საიდუმლოდ) მგონი ცოტა ქრთამიც კი გოულია გაღმა სოფელს და... ახლა ჩვენგან უხერხულია ამაზე ლაპარაკი...

ჯ ი ბ ო

რას ამბობ კაცო... ეგ რა გვითხარი... სად იყავი. კაცო, აქამდი?

ხ მ ე ბ ი

აბა, დავღუპულვართ და ის არი.

მ ა ლ ხ ა ზ

ჩხოლოდ გზებზე და ბაღზე რა უნდა უთხრა? ეს ჩვენზე არ არის დამოკიდებული? თუ გვინდა გავაკეთოთ, თუ არა და. მაზრის უფროსი კი არ გავგვიკეთებს.

ჯ ი ბ ო

იმე! აბა, რაზე მევედით აქ? ამ სოფელმა ტყუილა ამოგვიჩია ამდენი კაცი, რამე ხეირიანი გამოგვიწყვეთო?

მ ა ლ ხ ა ზ

ასეა, ბიძია და. — მე ხომ არ შემიძლია და არა, მაგრამ არც თქვენ გირჩევთ რაიმე სიტყვა დაძრათ ეკლესიაზე და სასწავლებელზე... და საზოგადოდ სოფლის გაჭირვებაზე... ვინ იცის, რამე ეწყინოს და, შეიძლება. საციმბიროთაც გაგინდეთ საქმე.

(პაუზა. ყველა ჩუმად არი).

ჯ ი ბ ო (თავისთვის ჩაილაპარაკებს)

აბა, სულ დავღუპულვართ და ის ყოფილა... ეჰ, როცა ჩვენ ნასტავლი მამასახლისი ევირჩიეთ. მაშინ დაგვეფსო თვალები.

ბ

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა (შემოვარდება)

ჩუმად, ნაჩაღნიკი მობრძანდება!

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

(ჩამწყვირვებიან, ყველაზე წინ მამასახლისი საჩქაროდ უბიდან ამოღებულ ძეწკეს გადაიკიდებს).

მაზრის უფროსი, ბოქაული ჩალიანი, კნენინა ჩიტუნია, ფაცია, ადიკო; აგრაფინა,

მ ა ლ ხ ა ზ

(მაზრის უფროსის წინ გამოიქიმება).

თქვენო მაღალკეთილშობილებავ! ჩვენი სოფელი ჩემის პარით გილოცავს აქ მშვიდობით მობრძანებას და ბოდიშს იხდის, თუ ისე ვერ დაგხვდება, როგორც შეგფერის, მხოლოდ გულწრფელად მოგახსენებს ძველის სლავიანურის ენით: Владыко, гряди и володей нами.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Спасибо, брат. გადაეცით სოფელს ჩემი გულწრფელი მადლობა და უთხარით, რომ ამჟამად მე საქმისთვის არ ჩამოვსულეარ... ეს... благодаря любезности княгини Читунья совершили partie de Plesir (პარტი დე პლესირ). სასიამოვნო მოგზაურობა გავმართეთ... მაგრამ აი, სხვა დროს ჩამოვალ და მაშინ კი თქვენ საჭიროებასაც გავეცნობი...

ხმები — იცოცხლეთ, ბატონო. იცოცხლეთ!

ფ ო ფ ო დ ი ა

(გაწითლებული წინ წამოიწევს)

ბატონო ნაჩალნიკო. (ყველას გაუკვირდება მისი გამოსვლა, ზოგს გაეცინება; მაგრამ თავს იკავებს).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Что прикажете, любезная?

ფ ო ფ ო დ ი ა

ჩემი ქმარი აქაური მღვდელი გახლავთ... აქ არ არის ახლა ის დალუპული. (აქა-იქ გაისმის) ფხუუ! (მაზრის უფროსი იღიმება). მღვდელმთავარს იახლა საქმეზე, თორემ აქ რომ იყოს უთუოდ თქვენს წინაშე წარდგებოდა და მოგახსენებდათ, რომ ის ერთი უბრალო ღვთის მოსავი მღვდელია, რომელიც ყოველთვის ლოცვა-ვედრებას ალაველენს ჩვენი ქვეყნის უფროსებზე...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Очень рад. очень рад. (მიღის, ხელზე აკოცებს და ისევ თავის ადგილას ბრუნდება).

ა დ ი კ ო

ბრავო. ბრავო. ფოფოლია.

ფ ო ფ ო ლ ი ა

უი, გაგისტა შიწა... კინალამ გამაცინე.

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

მშვენივრად სთქვი, შენ არ მომიკვდე...

ფ ა ც ი ა

ძალიან თამამად.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

Не правда ли, как все это мило?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Стражник, князь Горгасланян!

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

მაშ, ახლა კი წავიდეთ ჩვენ... ფაცია... ხომ წამოხვალ?

ფ ა ც ი ა

როგორ არა, ახლავე, ქუდს დავიხურავ და... მართლა, ცხენი ხომ მეყოლება?

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

როგორ არა! სედლო კეკელას გამოართვი.

ფ ა ც ი ა

ქარგი, კარგი. (ვარძის).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ცნენა ჩიტუნის).

სად მიბრძანდებით?

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

აქ ერთი გენერალია. ბერდოსანი... ბიძად მომხვედება... უნდა ვნახო, უთუოდ...

ჯ ი ბ ო (თავის ჯგუფს)

მართლა, ბიჭებო, გენერალი... იმან თუ ნახა ვეზდი ნაჩალნიკი, ის კი ეტყვის მართალს.

კ ა ვ უ ნ ა

რავა? მამასახლისის სიტყვა არ მოგვეწონათ? (ამასობაში მაზრის უფროსი და მისი ჯგუფი ჩუმად საუბრობენ).

დ ა თ ი ა

რავა არ მოგვეწონა.

ხ მ ე ბ ი

მშვენიერი სიტყვა იყო.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (ბოქაულს)

О чем они говорят?

ბ ო ქ ა უ ლ ი

Ничего, Ваше высокоблагородие.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

მაშ, უთხარი ახლა დაიშალენ...

ბ ო ქ ა უ ლ ი (ხმამალა უცხადებს)

ნაჩალნიკი გიბრძანებთ: მადლობელი ვარ, ახლა კი დაიშალენითო.

ღმერთმა გვიცოცხლოს ნაჩალიკის თავი.

(გლეხები, სტრაჟნიკები და სხვა სტუმრები ჩაღიან კიბეზე. მათვე გაჰყვება ადიკო, ჯიბო, პაპუნა. ფოფოდია და აგრაფინა კი შინა ოთახში შევლენ. სცენაზე რჩებიან: მაზრის უფროსი, ბოქაული, კნენა ჩიტუნია, თავადი კოწია, მისი კნენა და მალხაზი).

ღ

ფ ა ც ი ა (შემოდის მორთული)

აი, მეც მზადა ვარ...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა (მამასახლისს)

შენ კი არ წამოგვეყვები, მალხაზ?

მ ა ლ ხ ა ზ

(ანიშნებს მაზრის უფროსზე).

როგორ დავტოვო, კნენა, თვარა თქვენთან ყოფნას რა მირჩევნია.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

არა ეგ... Ничего... მაგრამ, მართლა, აქ დამიძახეთ სტრაჟნიკს კნიაზ გორგასლანიანს.

მ ა ლ ხ ა ზ (აივნიდან გასძახებს)

Стражник, князь Горгасланян!

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (ქალებს)

Такой он кавалер...

ფ ა ც ი ა

ვინ არის? რომელი კორგასლანიანია?

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

ღიდი ვახტანგის შვილისშვილი...

ბეჩა, მერე სტრაჟნიკად წავიდა?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ოო, он далеко пойдет... მე თუ დავრჩი ამ მაზრაში... დავაწინაურებ...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

Конечно, უნდა დარჩეთ... ახლა აღარ გავიშვებთ... მე გუბერნატორს ვეტყვი... განა არ მოგწონთ თქვენი მაზრა?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ох, один восторг, княгиня...

ს ტ რ ა ჟ ნ ი კ ი გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი

(მატარა კაცი, ღეგენერატის ტიპისა. სულ იღმიჭება. სხეული კი ძალიან მოჭნოლი აქვს. შემოდის, იღრიჭება და მაზრის უფროსს გამოეჭიმება):

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი

ჰე, ჰე, ჰე. რას მიბრძანებთ, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

აი, კნეინას და ახალგაზრდა კნიაჟნას უნდა იახლო. წაიყვანე კიდევ ორი სტრაჟნიკი...

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი

ჰე, ჰე, ჰე! სლუშაითს, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

რა გაცინებს ბიჭო?... გამარჯვება შენი, დღეს არ მინახავხარ... გაიცანი, ნათესავად მოგვხვდება, კნიაჟნა ფაცია...

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი

ჰე, ჰე, ჰე! (ვერ ბედავს ხელის ჩამორთმევას. მაზრის უფროსი ანიშნებს დასტურს. ისიც ორივე ქალს ხელს ჩამოართმევს).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Нус, распорядитесь, князь...

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი (გამოიჭიმება)

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Живо...

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი

(ისკუბებს და აივნისკენ გადახტება).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

მამ, ჯერჯერობით ნახვამდის!

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

До свидания. очаровательная княгиня..! княжна!..

მ ა ლ ხ ა ზ

კნეინა, სადილზე არ დაგვაგვიანოთ.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

არა, არა. (გაღიან ის და ფაცია).

კ ე კ ე ლ ა (შემოდის, მალხაზს)

კაცო. სად ხარ? სუფრა სად გავშალოთ?

მ ა ლ ხ ა ზ

ეზოში, ეზოში... კაკლის ქვეშ... ან, Ваше Высокоблагородие, სად ინებებთ სუფრა გავაწყოთ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

სადაც გინდათ.

მ ა ლ ხ ა ზ

აქ, აიფანზე ვერ დავეტყვით...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ეზოში იყოს, კაკლის ძირას, თქვენებურად, მამა-პაპურად.

მ ა ლ ხ ა ზ (კეკელას)

ეზოში, ეზოში...

კ ე კ ე ლ ა

(საიდუმლო კილოთი მალხაზს)

ბეჩა, მოდი აქ!..

მ ა ლ ხ ა ზ

რა იყო? (შიდის).

კ ე კ ე ლ ა

კაცო, მოგვხედე, რამდენი საქმეა! (გაიყვანს ქმარს და თვითონაც გადის).

ბ ო ქ ა უ ლ ი (მაზრის უფროსს)

А Вы знаете, Ваше Высокоблагородие, სოფელს უნდოდა თავის გაჭირვებაზე თქვენთვის მოეხსენებია...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ეშმაკურად გაიცინებს).

ჰა, ჰა! Знаю, знаю!..

ბ ო ქ ა უ ლ ი

ჰა, ჰა... ვერ გაბედეს...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ვერც უნდა გაბედონ... ციცი! ზომები მიიღეთ, რომ ჩემთან არავინ კრინტი არ დასძრას სოფლის გაჭირვების შესახებ.

ბ ო ქ ა უ ლ ი

მე უკვე მამასახლისის დიდი ხანია ჩავაგონე ეგ აზრი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ჰო, კარგად მოქცეულხართ. •

ბ ო ქ ა უ ლ ი

აჲი არც არაფერი მოგახსენათ თავის სიტყვაში...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Старая лиса... ბებერი კუდამელა... იცოდეთ, როგორც გამოვაცხადე: მე აქ საქმეზე არა ვარ ჩამოსული... ისე, საქეიფოდ...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

მესმის, თქვენო მაღალკეთილშობილებავ!..

(ამსობაში კოწიას და მის კნენას რაღაც გაცხარებულო ლაპარაკი ჰქონდათ).

კ ო წ ი ა (წინ წამოიწევს)

ბატონო ნაჩაღნიკო...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Что прикажете, князь?..

კ ო წ ი ა

ცოტაოდენი საქმე მაქვს თქვენთან.

ბ ო ქ ა უ ლ ი

კნიაზო, საქმეებისთვის ახლა არა გვცალია...

კ ო წ ი ა

არა, ისეთი საქმე მე რა მექნება... ისე მინდა...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ничего, ему можно... რაშია, კნიაზო, საქმე?

კ ო წ ი ა

რა არი, ბატონო და... რაკი ღმერთმა გვადირსა და აქ მობრძანდი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (სახე მოელუშება)

კ ო წ ი ა

აბა. სხვა უკეთესს ვიღას ვეტყვი ამ ამბავს...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(წამოღგება, გამოიჰიმება, გაბლენძილ სახეს მიიღებს).

ბ ო ქ ა უ ლ ი (წაბაძავს უფროსს)

კ ო წ ი ა

რამდენი სიმდიდრე გვაქვს, ბატონო, და ვინაა პატრონი და მომვლელი?...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ცოტა სასტიკად)

რაშია საქმე?

კ ო წ ი ა

გაერ, ბატონო. (ამოიღებს ჯიბიდან მანქანას). ესაა. შენი ჭირიმედა. ბარითია... ამას უკვე ყავს თავისი მუშტარც...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(გაეცინება და დამშვიდებული ისევ დაჯდება).

ა. Ах, да!..

ბ ო ქ ა უ ლ ი (თვისუფლად გაჩერდება)

კ ო წ ი ა

ეს კიდევ, ბატონო, ოხრა გახლავს, საღებავი წამალი... ეს ქვანახშირი გახლავს...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ოქვენ მთელი კოლექცია გქონიათ მადნეულობისა...

კ ო წ ი ა

ვაგროვებ, ბატონო, ვაგროვებ... მაგრამ ყველაზე უფრო შესანიშნავი ეს ორია: გიშერი და ვერცხლი.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

როგორაო? ვერცხლი?

კ ო წ ი ა

(გადასცემს ვერცხლს. მაზრის უფროსი და ბოქაული გულმოდგინედ სინჯავენ).

ა, ბატონო, კი, შენ ნუ მომიკვტე, ვერცხლია! მარა ამას მე ეს გიშერი მირჩევნია...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

გიშერი? (გამოართმევს, სინჯავს) რა არის ეს? გიშერი? (ბოქაულს)
Как это по-русски.

ბ ო ქ ა უ ლ ი

(გაწითლდება, მხრებს იწევს).

Не могу знать, Ваше Высокоблагородие.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ატრიალებს გიშერს)

Я тоже слаб в минералогии...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

მერე, თქვენია, კნიაზო, ეს მადნეული? ბევრია?

კ ო წ ი ა

ბევრი იცოცხლე ეგ იყოს და... თლად ჩემი არაა, მარა...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

სად არის?

კ ო წ ი ა

იბე! თქვენ რაეა უნდა დაგიმალოთ, მარა ნუ გამიწყურები და...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

აა, კნიაზ, ხინტრა-მინტრა!.. Чтож, это интересно...

კოწია

ახლა ამას გთხოვ, ნაჩალნიკო, შენ ხარ ჩვენი მამა, ჩვენი პატრონი... შენზე უკეთესი ვილა გვყავს?!. მიაქციე ამას ყურადღება და შენ ყველაფერი შეგიძლია... მოუხერხოთ ამ მადანს რაცხა... ეგება პეტრე...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

მესმის, მესმის... კაპიტალისტი გიშოვნოთ, არა?

კოწია

ჰო. შენი ჭირიმე, მუშტარი... შენ ცა და ქვეყანას იცნობ...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ჰა, ჰა! ეს ჩემი საქმე არაა, მაგრამ რატომ?..

Чтож, рекомендовать богатство своего уезда...

კოწია

ჰო, შენი ჭირიმე, მუხლებზე კი შემოგვევლე... გამიკეთე საქმე და ნახევარი შენი იყოს...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ეტყობა უკვე მოსწყინდა ლაპარაკი)

Хорошо... буду иметь в виду... ●

კოწია

უი, შენ გაცოცხლოს ღმერთმა... (თავს უკრავს, გაიმართება) დიდებულა ყაზახი ხარ. დიდებული...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (გაიცინებს)

ნახვამდის, კნიაზო, ნახვამდის!..

კოწია

(მიდის აივნისაკენ და თავისი ცოლის ხმას გაიგონებს თუ არა, შედგება).

კნენა

(დიდი ხანია უნდოდა ლაპარაკში ჩაბმოდა)

ნაჩალნიკო, შენ შემოგვევლოს ჩემი თავი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (ბოქაულს)

Кто она такая?

ბ ო ქ ა უ ლ ი

Кажется, супруга князя... რა გნებაეთ? საქმეზე არა ვართ ახლა მოსული და...

კ ნ ე ი ნ ა

არა, ბატონო, საქმე კი არა, სათხოვარი მაქ მე გაპირებულს...

კ ო წ ი ა

(მიბრუნებულია. შეუბუზღუნებს ცოლს)

კარგია, ახლა. ნუ აწუხებ... შენთვის სცალია სწორედ...

კ ნ ე ი ნ ა

არა, რაღა ვაწუხებ მე უბედური... შეწუხებას ჯვარი სწერია, მაგრამ მინდა ვთხოვო...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Хорошо, пусть говорит...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

რა გნებაეთ. კნეინა. რა სათხოვარი გაქვთ?

კ ნ ე ი ნ ა

რა, და, გენაცვალოს ჩემი თავი... რაჭაში ბატონო, კობზირიძეებთან... მე კობზირიძის ქალი გახლავართ... ერთი სანაწილო მამაპაპეული მთა გვაქ, გოყუფელია, ბატონო, და მეც ქე მაქ შიგ წილი... ქალი რომ ვარ, ახლა მე არა ვარ მამაჩემის შვილი თუ?.. ჰოდა, არ მანებებენ ჩემს წილს, ბატონო...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ჰო, ეგ, კნეინა, რამდენადაც გავიგე, მამულზე დავობთ... ეგ მე არ შემეხება. სუდს უნდა მიმართოთ...

კ ო წ ი ა

ჰოდა, რომ არ დამიჯერა ამ ოჯახქორმა... ბატონო... ვეუბნები წრეულს მერყევანიე მოლის და...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

პო, პო... სწორედ იქ უნდა მიმართოთ. მე არ შეგეხება ეგ საქმე...

კ ნ ე ი ნ ა

რაფა არ შეგეხება, დალოცვილო, ზენწიფის ტოლი კაცი ხარ... მაგ ჩინ-ტემლაკებში გენაცვალე... შენ ყველაფერი შეგიძლია...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

არა, კნენა, ეს სუდის საქმეა... ან როდესაც მამულს დაკორნას დაუწყებენ, მაშინ უნდა განაცხადოთ თქვენი უფლება...

კ ო წ ი ა

ქალო, არ გესმის?... დამიჯერე-მეთქი, მერყევანიე მოვა...

კ ნ ე ი ნ ა

დედა, დედა, რა მეშველება!

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

რა გაწუხებთ, კნენა, ზემლემერი მოვა... აი თქვენ ქმარს კარგად სცოდნია... დაუჯერეთ და...

კ ო წ ი ა

ვინ გიჯერის, ბატონო, თვარა...

კ ნ ე ი ნ ა

დედა, დედა, რა მეშველება!.. არავინ არაა ჩემი პატრონი...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

ასეა ბატონო... როგორც გიბრძანათ...

კ ნ ე ი ნ ა

შენ შემოგველე, ნაჩალიკო...

კ ო წ ი ა

ბიჭო, კარგია ახლა, ნუ აწუხებ-თქვა.

კ ნ ე ი ნ ა

არა, ბეჩა, რაღა შევაწუხებ, მარა ახლა ჩემი ძმისწულიზა მინდა
გთხოვო...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(უნდა თავიდან მოიშოროს)

რა გნებავთ?

კ ნ ე ი ნ ა

შენი ჭირიმე, ნაჩალიკო... ერთი თბოლი ძმისწული მყავს, ახალი
ნასალდათარია დ ქეა ჩემთან უსაქმოდ. გთხოვ, შენი მუხლები
ჭირიმე, სადმე სტრაჟნიკად მაინც ჩაანიშენიო...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ну, Это можно...

კ ნ ე ი ნ ა

რუსული ლაპარაკი და წერა-კითხვა ქე იცის საწყალმა ბაღანამ...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

კარგი, კარგი... ხომ გიბრძანათ...

კ ნ ე ი ნ ა

ჰოდა, იმას გთხოვ, შენი ჭირიმე.

კ ო წ ი ა

კაცო, ნუ აწუხებ-მეთქი, წამოდი-თქვა...

კ ნ ე ი ნ ა

რაღა ვაწუხებ, ბეჩა, შეწუხებოვან ჯვარი სწერია.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

კარგი, კარგი, კნენა, გამომიგზავნეთ უეზღში... Я буду иметь
в виду.

კ ნ ე ი ნ ა

შენ შემოგველოს, ჩემი თავი. (უნდა მუხლებზე მოეხვიოს).

30. ჩვენს საუნჯე, 18.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(არ მოიყარებს, წამოაყენებს)

კ ო წ ი ა

კარგია ახლა, ნუ აწუხებ. (მოჰყავს)

კ ნ ე ი ნ ა

დედა, დედა, რა მეშველება... (ჩაღიან კიბეზე).

ბ ო ქ ა უ ლ ი

ძლივს არ წავიდნენ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Чудаки!.. (გაისწორებს). Какие милые люди!.. (გაივლ-გამოვიღის). აჰ, голова трещит от вчерашней попойки... კნეინასას ბევრი დავ-ლიეთ.

ბ ო ქ ა უ ლ ი

კნეინა ჩიტუნისა მშვენიერი ღვინოები აქვს.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Да, да... славная хозяйка.

ბ ო ქ ა უ ლ ი

მწყალობელი კნეინაა ძალიან... განსაკუთრებით მაზრის უფროსებას წყალობს...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ну, ну, незавирайся.

ბ ო ქ ა უ ლ ი (გამოეჭიმება)

Извините, Ваше Высокоблагородие.

ზ

ჯ ი ბ ო

(წემოდის კარიდან, თითქო მოიპარება)

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ეს ვიღაა?

ბოქაული

შენ რა გინდა აქ?

ჯიბო

თხოვნა მაქ მისართმევი ნაჩალიკთან.

ბოქაული

ვერ გეიგე, ყაზახო, რომ გამოგიცხადათ დღეს საქმეებისთვის არ ვარ ჩამოსულიო?

ჯიბო

არა, ბატონო... საზოგადო საქმეზე მე როგორ გავბედავ მოსვლას... რა ჩემი საქმეა! (ქალაღს ამოიღებს). დანოსი გახლავს, ბატონო...

მარის უფროსი

აჰ, დანოსი?.. Подлые люди... მოიტა, რა არის?

ჯიბო

(უბნად ჯიბიდან მარკას ამოიღებს, დააკრავს ქალაღს და მართმევს. აქეთ-აქით იხედება). ჩვენ მამასახლისზე გახლავს, ბატონო... გავგატყავა. ბატონო, შექამა სოფელი...

მარის უფროსი (კითხულობს და იღიმება)

Ах, какие подлецы.

ჯიბო

სოფლის ფული აქ შექმული, შენ არ მოუკეტე ჩემ თავს... კაცი პატრონი, გამკითხავი არ ყავს... ძველი ნაჩალიკი იყო და კუდი კუდზე ჰქონდათ გადაბმული... ახლა, ბატონო, შენ მოსვლას აღდგომისათვის მოველოდით... ბევრი კარგი გავგიგონია, ბატონო...

მარის უფროსი

Хитрый мужик...

ჯიბო (ქუდს მიწაზე დაახეთქებს)

კი, ბატონო, კი... ასე ღმერთმა დამამხოს და წამაქციოს, რა ვარც მართალს მე ვამბობდე... თუ არ მიაქციე, შენი ჭირიმე, ყურადღება, სულ თავზე წამოგვაჯდა, ბატონო... ჩვენი არჩეული კაცი კი არა. ისე მოაქ თავი, ვითომ ვეზდი ნაჩალიკი თვითან იყოს...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Хорошо, хорошо, я это дело разследую...

ჯ ი ბ ო

ნასტავლი ვარო, ბატონო და... რად მინდა მაგისთანა ნასტავლობა...
ის დღე კი დეცქცა, როცა მაგი ამევეირჩიეთ...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

ჰო, კარგი. ახლა ნულა აწუხებ... წადი.

ჯ ი ბ ო

შენ იცი, ბატონო... ა, რა? სათქმელი ბევრე მაქ, მარა პირი წყლით
მაქ სავესე... შენ იცი ახლა, ნაჩალიკო, მად გიწერია ყველაფერი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

კარგი, კარგი... Хорошо... Я буду иметь в виду...

ჯ ი ბ ო

შენ შემოგვევლოს ჩემი თავი.

ბ ო ქ ა უ ლ ი

ალარ წახვალ, ყაძახო?

ჯ ი ბ ო

ა, ბატონო, მივდივარ, მარა... შენ იცი, ნაჩალიკო...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

(ხელს მოჰკიდებს, ძალით მიჰყავს)

კარგი, ახლა წადი, ნულარ აწუხებ... (მიიყვანს კიბესთან). თვეითონ იცის
როგორც გააკეთებს საქმეს... წადი, ჰო!..

ჯ ი ბ ო

კი ბატონო, მივდივარ, მივდივარ...

ბოქაული

(აივნის ხარხაზე გადაყუდებული)

ვის მოასვენებენ, ნეტავი?

მაზრის უფროსი

რა იყო, რა ამბავია?!. (მიდის აივნის ხარხასთან).

ბოქაული (მოკრძალებით)

აჰ, ეს დაერდომილი გენერალი ბერდოსანია...

მაზრის უფროსი

გენერალი?

ბოქაული

ნამდვილად... აი, ეგ კი გეტყვით ყველაფერს... სოფლის გაჭირვება-ზედაც მოურიდებლად ილაპარაკებს და...

მაზრის უფროსი

Да-да!.. совершенно верно. Чорт!.. მე განგებ არ წავედი მაგას-თან ვიზიტით... განგებ არ წაყყევი კნენა ჩიტუნისა მაგის სანა-ხავად...

ბოქაული

უთუოდ ამ სოფლის მოკეთებმა ეგ უკანასკნელი იერიშიც მოი-ტანეს.

მაზრის უფროსი

Ну ничего... Призовем все свои дипломатические способности...

ბოქაული

თქვენ, Ваше Высокоблагородие, ყველაფერს მოახერხებთ...

მ

კნენა ჩიტუნია, ფაცია და გორგასლანიანი.

კნენა ჩიტუნია (გარედანვე ეძახის)

ელუარდ ერაზმოვიჩ... (შემოდის). ელუარდ ერაზმოვიჩ, რა სტუმარი მოგიყვანეთ!.. Какого гостя я к вам привела.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

დავინახე, კნიაგინია, დავინახე... Один восторг, княгиня. მხოლოდ
დიდი უზრდელობა კი დამემართა: მე იქით უნდა ვხლებოდი...

ფ ა ც ი ა

ხომ ხედავთ, რა ზრდილობიანიც არის ჩვენი მოხუცი.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Один восторг, княгиня.

ფ ა ც ი ა

მხოლოდ ჩვენი ბრალი არ არის მისი მოყვანა... გზაში შეგვგვდა.
მოჰყავდათ კიდეც...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (გორგასლანიანს)

შენ, კნიახო, კარგად უკავალრე ქალბატონებს!

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი

ჰე, ჰე, ჰე! Рад стараться, Ваше Высокоблагородие...

თ

(საკაცებზე დადგმულ სავარძლით ორ ბიჭს შემოჰყავს დავრდომილი გენერალი
ბერდოსანი, სცენის შუაგულში დასდგამენ. ბიჭები უკან დგებიან, ამავე დროს
შემოვლენ მალხაზი, კეკელა, პაპუნა, კოწია და გლეხები).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

აი, ბიძია, გაიცანი ჩვენი მაზრის ახალი უფროსი გრენგოლმ...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

აჰა... Очень рад...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Я очень извиняюсь, князь... Ваше Превосходительство... თქვენ
როგორ გაგსარჯეთ... პირიქით უნდა გხლებოდით... პირდაპირ
სიტყვებს ვერა ვპოულობ თავის გასამართლებლად...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

არაფერია... Что за счеты... (იგონებს). Гренгольм... Гренгольм...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

უკაცრავად, ბიძია, ახლა კი მარტო დაგტოვებთ... ხელს არ შეგიშლით საუბარში... წამობრძანდით, ბატონებო...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

(შენიშნავს კეკელას).

აა, კეკელა, ქალა... გამარჯვება შენი... (კეკელა ზიდის, ხელს ართმევს, ყველანი ასე იქცევიან, ვისაც კი მიმართავს). აა, შე ცუდლუტო, კოწია... როგორა ხარ?... მალხაზ, ჩვენი მამასახლისი?... გამარჯვებათ, ყმაწვილებო!..

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

გამარჯვება, ბატონო, ღმერთმა გაცოცხლოს...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

სხვა, როგორა ხარ?... რა?! ვერავის ველარ ვხედავ... გარეთ ვერ გამოვდივარ. დღეს გამოვიარე და მეწყინა... ცუდი, ძლიერ ცუდი ყანებია...

ჯ ი ბ ო

კი, ბატონო, ნამეტანი წვიმები იყო და... დაღუშტრა...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

ოო, ძალიან ცუდი მოსავალი გვექნება, ცუდი...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

აბა, ახლა ხელს ნულა შეუშლით...

(ანიშნებს, რომ წავიდნენ. ყველანი გაიკრიფებიან გარდა გენერლისა, მისი ორმა ბიჭისა, მანრის უფროსისა და ბოქაულისა, რომელიც მოშორებით გაჭიმულადღეს, მოისმის მიმავალი ჯიბოს ხმა).

ჯიბოს ხმა

ეს კი ეტყვის მართლს... თუ გვეშველა, ახლა გვეშველა!

მეორე ხმა

ჩუმაღ, ჩუმაღ!

გენერალი

(უხერხული სიჩუმის შემდეგ)

Да!.. Гренгольм!.. რალაცა მახსენდება... ჰო, მართლა, ჩვენს პოლკში იყო ერთი გრენგოლმი შტაბაფიცრად.

მაზრის უფროსი

(გაჭიმული ღვას).

უკაცრავად, ბატონო. ეგ მამაჩემი არ გახლდათ...

გენერალი

მაშ, მამათქვენი?

მაზრის უფროსი

(უჭირს თქმა).

Он был из старых кантонистов... უანდარმად გახლდათ თბილისში...

გენერალი

(სიტყვას მნიშვნელობას არ აძლევს).

Ах... да... ეს ქართული საიდან შეგისწავლიათ?

მაზრის უფროსი

თბილისში გახლავართ დაბადებული და გაზრდილი... დედა ქართველი ქალი მყავდა.

გენერალი

Да... да... Значит, вы не из дворян...

მაზრის უფროსი

(თითქო რცხვენია, უჭირს თქმა).

Да... но...

გენერალი

სად მსახურობდით წინეთ, ყმაწვილო?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Я служил в Тифлисе по полицейской части...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

Ах да... ეგ თქვენ იყავით?. Околодочный надзиратель... ჰო... თავი რომ გამოიჩინეთ რევოლუციონერების დაჭერაში... წამიკითხავს გაზეთებში... წამიკითხავს...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ღიახ... მე...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

Ну, что... მოგწონთ აქაურობა?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ох, один восторг, Ваше превосходительство...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

(ეჭვის თვალთ შეხედავს. სიტყვებს მძიმედ იმეორებს და ათამაშებს). Восторг! (ცოტა სასტიკად) Восторг?..

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(მთლად გაიკიშება).

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

ჰო, მართლა! რა მინდოდა თქვენთვის მეთქვა... (სიჩუმე). ჰო... ყმაწვილო, დიდი ხანია მე ნათხოვნი მაქვს. დამატებითი პენსია უნდა მოეცათ... მართალია, ეს თქვენ არ შეგეხებათ, მაგრამ...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Слушаю, Ваше Превосходительство...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

ჰოდა, არავითარი პასუხი ჯერ არ მოსულა... А, впрочем... ეგ რა ორღენი გაქვთ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Льва и солнца. Ваше Превосходительство...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

საიდან?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ტფილისში რომ გახლდით, სპარსეთის შაჰმა ჩამოიარა და, სხვათა შორის, მეც მაჩუქა.

გ ე ნ ე რ ა ლ ი (ამოქნარებს).

აჰ, და, და!.. ბიჭებო... (ბიჭები დაიძვრებიან). ბევრი ვინაუბრე... Очень рад, очень!..

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Рад служить, Ваше Превосходительство...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

მამ, ნახვამდის...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

(შინა ოთახებისაკენ გაეჭანება, გასძახებს)

ბატონებო, გენერალი მიბრძანდება.

(მაზრის უფროსი გენერალს ხელს აძლევს, ბიჭები საკაცეს ასწევენ).

0

კნენა ჩიტუნია და ფაცია

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

ბიძია, მიბრძანდები კიდევ!..

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

ღიახ, ჩემო შვილო, დავიდალე...

ფ ა ც ი ა

ბატონო, სადილი მაინც მიგერთმიათ... (გასძახის) მალხაზ, კეკელა...

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

არა, არა, შვილო... სულ ერთია... დრო, აი, თქვენ უნდა გაატაროთ...

მ ა ლ ხ ა ზ (შემორბის).

რა ამბავია, კნიაზ, რაზე გაგვიწყერით?..

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

როგორ გაგიწყერით, მალხაზ! დავილაღე... ბევრი ვისაუბრე და...

მ ა ლ ხ ა ზ

როგორ გაგიბედოთ დაკავება... მაგრამ გვირგვინს კი დაგვადგამდი..

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

არა, არა, გამადლობთ... ნახვამდის, ყმაწვილებო. Ну, ребята, веди-те старика.

(ბიჭები ასწევენ და მიაქვთ)

16

ქ ე ქ ე ლ ა (გამორბის)

უიმე, ღმერთო კი მომკალი!..

მ ა ლ ხ ა ზ

(ანიშნებს და შეჩერდება).

გ ე ნ ე რ ა ლ ი

ნახვამდის, ნახვამდის, ბატონებო... (კიბზე ჩააცილებენ გენერალს. სცენაზე მხოლოდ მაზრას უფროსი და ბოქაული რჩება).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ну, слава Богу, гроза миновала.

ბ ო ქ ა უ ლ ი

ახლა კი გადარჩით....

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Вот! какой он дурак, ჰა, ჰა, ჰა?

ბ ო ქ ა უ ლ ი

(ტუჩებზე ხელს მიიღებს, ანიშნებს ჩუმად იყოს).

Княгиня...

იზ

კნეინა ჩიტუნია, ფაცია

კნეინა ჩიტუნია

ახლა რას იტყვით, ელუარდ ერაზმოვიჩ? ხომ მოგეწონათ ჩვენი გენერალი?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ах, один восторг, княгиня...

ფ ა ც ი ა

თქვენ როგორ ყველაფერზე აღტაცებული ხართ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

როგორ არ ვიყო აღტაცებული: მშვენიერი ბუნება, მშვენიერი ადამიანი და მათ შორის მომხიბვლელი კნეინა და თქვენც, изящная княжна...

კნეინა ჩიტუნია

ციც! ელუარდ ერაზმოვიჩ, არშიყობა არ იყოს!..

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

მე მხოლოდ სინამდვილეს მოგახსენებთ, კნეინა.

იღ

მ ა ლ ხ ა ზ

(საჩქაროდ ამოდის კიბეზე).

აბა, ახლა კი მობრძანდით... სადილი მზად გახლავთ.

კნენა ჩიტუნია
ოო, ეგ მშვენიერებაა... დროც არის, სწორედ.

მალხაზ

მოგამშიეთ, ბატონებო, არა?..

მაზრის უფროსი

არა, არა... Что вы?

მალხაზ

იმედია, არ გამიწყრებით ჩემს ღარიბულ სუფრაზე...

კნენა ჩიტუნია

ჰო, კარგი ახლა, ვიცით შენი პურმარილის ამბავი... Ну, пойдёмте.
ედუარდ ერანმოვიჩი!..

(მაზრის უფროსი ხელს გაუყრის და მიჰყავს).

მაზრის უფროსი

Пойдем, пойдём, княгиня.

მალხაზ

აბა, გენაცვალე, ფაცია.

ბოქაული

(მოდის. ამ დროს ფაციაც დაიძვრის. ბოქაული წინ გაუშვებს ფაციას).

Пожалуйста княжна...

ფაცია

მერსი. (გადიან ყველანი. სცენა ცოტა ხანს ცარიელია).

იე

შინა ოთახებიდან გამოდის ფოფოლია და ამავე დროს კიბეზე ამოვა ქოლორ-
დავა. ერთიმეორეს შეეფეთებიან და შედგებიან.

ფოფოლია (კოპწიაობით)

ვის ექვბ?

ქოლორდავა (მეგრულად)

პუქომი ჯგირი რექ, გოლუაფირო! *

ფოფოლია

(ვერ მიხვდა რა სთქვა, მაგრამ ინსტინქტურად მაინც წითლდება).
რაო, რა სთქვი?..

ივ

ფოფოლია

ოჰ, აგრაფინა... შენ გენაცვალე. (აკოცებს).

აგრაფინა (გაკვირვებული)

რა იყო? რა ამბავია?

ფოფოლია

(ეშმაკურად ჩაიცინებს).

არაფერი. წევიდეთ სასადილოდ.

(მიდიან. ფოფოლია თავს მოიბრუნებს და ქოლორდავას თვალს ჩაუკრავს).

ქოლორდავა

(ცოტა ხანს ვაშტერებულია. შემდეგ მოსხლტება ადგილიდან და კიბეზე დაეშვება).

ფარდა

მოქმედება მისამდე

ფივე სანახაობა. დაღამებულია და შორიდან გორაკებზე გაშენებულ ლოფლიდან სანთლები მოჩანს, ეზოდან არეული სიმღერა და ღრიანცელი მოისმის, ზივანზე ბნელა.

* როგორც კარგი ხარ, შემოგველე!

ფ ა ც ი ა   ღ ა   ა დ ი კ ო

(კიბეზე ამოდიან).

ფ ა ც ი ა

კარგია-მეთქი. ნუ სულელლობა!..

ა დ ი კ ო

ესულელობა კი არა, აბა, რა მოგეწონათ იმ ნემენცის?

ფ ა ც ი ა

ვინ მოგახსენათ, რომ მომეწონა?

ა დ ი კ ო

როგორ არა, ჩემი ყურით გავიგონე, რომ სიყვარული გამოგიცხადათ და თქვენც უარი არ გავიცხადებიათ.

ფ ა ც ი ა

იფ, მშვენიერი ხელობა კი დაგიწყიათ — ჯაშუშობა!

ა დ ი კ ო

ეგ სულ ერთია!.. ახლა საქმე მაგაში არ არის!.. უმთავრესი ის არის. რომ მაინც მოგხიბლათ ბრჭყვიალა ჩინებმა და დეზების რაწკირუწკმა...

ფ ა ც ი ა

კარგი, ვთქვათ ეგრეც არის... მერე, თქვენ რა?..

ა დ ი კ ო

პე ის, რომ რას გამოვლით ამ ვილაც გადამთიელისაგან?.. თქვენ აკი ამბობდით — ჩემი პრინციპი კანონიერი ჯვარისწერა არისო.

ფ ა ც ი ა

მერე? რა იცით, რომ, თუ მოვისურვებ, ჩემზე ჯვარსაც არ დაიწერს?

ა დ ი კ ო (გაღიხარხარებს).

ვინა? გრენგოლმი? ნეტავი ეგეთი გულუბრყვილო არ იყოთ. როგორ არ იცით, რომ ის გამოცდილი დონეუანია და ისიც მხოლოდ იმას გამოელის თქვენგან, რასაც მე.

ფ ა ც ი ა

უზრდელი!

ა დ ი კ ო

ეგ შაბლონური სიტყვაა... მე მხოლოდ ეს მაკვირვებს ჩვენი ქალებისა: თუ ერთი ვინმე უცხო გამოჩნდა, ბოჭაული იყოს თუნდა სტრაჟნიკი, ხელათ მინებდებიან, და ჩვენ კი... ოო, უსათუოდ ჯვარის წერა, ქორწინება და ამისთანები...

ფ ა ც ი ა

მაგ სიტყვებს ჩემზე გავლენა არა აქვთ...

ა დ ი კ ო

ეჰ, როგორ არ ვიცი... ჩემი საქმე მაშინ წახდა, როდესაც სიტყვებს მივარდა საქმე... მაგრამ, აი, მოვალა გამოცდილი კაცი და უკვე მოქმედებაც დაიწყო...

ფ ა ც ი ა

უჰ, რა გულღვარძლიანი ყოფილხართ... ჩემ საქმესაც მომაცდინეთ: აქ გამომგზავნეს, რომ ახალი სუფრა გავშალო და...

ა დ ი კ ო

სად? აქ, აივანზე?

ფ ა ც ი ა (აჯავრებს)

დიახ, აქ, აივანზე და... სულ ჭიჭინაზე რომ გასკდეთ, მაინც მაზრის უფროსს მოვუჯდები და ვეარშიყები. (გაღიხ).

ა დ ი კ ო (მიაყოლებს)

ია და ვარდი... მე ატსტავკაში ვარ.

(გაიარ-გამოიარს, უსტვენს).

კიბეზე ამოდის ფოფოღია. სახე ალანძული აქვს, თმები მიშლილ-მოშლილი. დად-
ლილია. ნელა შემოდის, თითქო მოიპარება: მოდის და ტახტზე მძიმედ დაეშვება.

ა დ ი კ ო

ეს ვინ ბრძანდება? სიბნელეში კარგად ვერ ვარჩევ.

ფ ო ფ ო დ ი ა

უჰ, გაგისკტა მიწა, რა შემაშინე!

ა დ ი კ ო

აა, ფოფოღია ბრძანდება? სად დაგვეკარგეთ ამ შუა სადილზე?..

ფ ო ფ ო დ ი ა

რალაც თავი ამტკივდა, შენ ნუ მომიკტე.

ა დ ი კ ო

თავი? მეც მომწყინდა სადილზე და წედან თხილნარისაკენ გამო-
ვიარე.

ფ ო ფ ო დ ი ა

(შეეშინდება, შიშის კილოთი)

უი, გაგისკტა მიწა!

ა დ ი კ ო

თქვენ რა მერე? თხილნარში კარგი სასეირნოა. მერე თხილიც მომ-
წიფებულა.

ფ ო ფ ო დ ი ა

დაგწყევლოს ღმერთმა, რას ლაპარაკობ?

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა

(შემოდის მოღლილი და ზურგით მიეყრდნობა აიენის ხარხას).

ა დ ი კ ო

რას ვლაპარაკობ?.. არაფერს, „აი, მიზეზი, სულ რემო... (მიუთითებს ქოლორდავასზე) აი, მიზეზი“...

დ

(შემოდის ბიკი. შედგება შუა მაგიდაზე და მის ზემოთ ჩამოკიდებული ფანრის ლამპარს ანთებს. სცენა განათდება. გადის. ისევ ბრუნდება და სუფრას აწყობს).

ფ ო ფ ო დ ი ა

(სინათლეზე შეამჩნევს ქოლორდავას და შეკრთება).

უი!

ა დ ი კ ო

რა მოგივიდათ, ნიფადორა?

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა

(სინათლეზე გასწორდება და შორიდან ფოფოდიას ალტკინებით შესცქერის, უღვაშს იგრებს, ქშინავს).

ფ ო ფ ო დ ი ა

რას იკბინება ეს წყეული კოლო.

ა დ ი კ ო

კოლო კი იყო?.. ჩვენ სოფელში კოლო არ იცის, ხოჭო იქნებოდა, შავი, უღვაშებიანი ხოჭო.

ფ ო ფ ო დ ი ა

რას ლაპარაკობს... გაგისკტა მიწა! (ერთს სიყვარულით გაჰხედავს ქოლორდავას და გადის).

ა დ ი კ ო

(გაივლის ქოლორდავასკენ).

არა, ისევ ქალაქში უნდა წავიდე, თორემ აქ...

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა (ღრეპით)

ქალაქში მიბრძანდები, პატონი?

ა? დიახ. ქალაქში.

0

(შინა ოთახებიდან გამოდის კნეინა ჩიტუნია, მოქანცული სახით აივნისკენ
გაივლის)

კნეინა ჩიტუნია

თქვენა ხართ, ადიკო?

ადიკო

გახლავართ, კნეინა... რა ამბავი, სადილზე მიგვატოვეთ?

კნეინა ჩიტუნია

საშინლად ამტკივდა თავი, ყმაწვილო...

ადიკო (განზე)

რა ამბავია, დღეს ყველას თავი სტკივა?

კნეინა ჩიტუნია

(მოდის, ტახტზე ჩამოჯდება).

მოდით აქ, ადიკო... ხომ ნებას მომცემთ ასე დავიძახოთ?

ადიკო (მიუახლოვდება)

რასაკვირველია, კნეინა...

კნეინა ჩიტუნია

რა ვიცი, ახლა დავაუკაცდით. დიდი ხანია არ მინახავხართ... მოდით
აქ, ჩამოჯექით, მიაშბეთ თქვენი ამბავი...

ადიკო (ახლო მიუჯდება)

კნეინა ჩიტუნია

A, на самом деле, вы интересный молодой человек...

ადიკო

ძლივს... მადლობა ღმერთს! ამ სოფელში ერთი ქალისაგან მაინც გავიგონე ხეირიანი სიტყვა.

კნეინა ჩიტუნია

როგორ? არავინ არ განებვირებთ?.. Бедный мальчик!

ადიკო

Только не жалейте, княгиня...

კნეინა ჩიტუნია

არა, ვიცი... მარჯვე ბიჭი ხართ... გავიგე, ჩვენ კნიაჟნას ეარშიყებით თურმე. რა? თუ გინდათ, მე გაგირიგებთ საქმეს.

ადიკო

არა, კნეინა, ცოლად არ მინდა.

კნეინა ჩიტუნია

Ах, вы... ერთი ამას დამიხედეთ, ახალი მოდის კაცი! რა? თქვენც ხომ ფუტურისტი არა ხართ? (გარედან სიმღერა და ხმები: ახალი სუფრა, ახალი სუფრა!) Ах, надоели...

(სიმღერა ახლოვდება. კნეინა მიიხედავს აივნისკენ, შეაჩერდება ქოლორდავას ნელი ღიმილით).

რას ატუზულა ეს სტრაჟნიკი?

ადიკო

Этот стражник, княгиня, молодец...

კნეინა ჩიტუნია (გაკვირვებული)

Как так?! (სიცილი).

3

(შემოდინ მზრის უფროსი და კოწია გადახვეულნი. ორივე შეზარხოშებულია, უფრო კოწია. ცოტა ხნის შემდეგ, შემოვლენ სტუმრები, მომღერლები, ბოქაული, მალხაზი და პაპუნა).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

აი ჩვენც მოვედით, Дорогой князь.

კ ო წ ი ა

შენი ჭირიმე. შეხი. დიდებული ყაძახი ხარ, დიდებული.
წემოვლენ სტუმრები სიმღერით, მაგრამ ისე კი, რომ სიმღერა მოლაპარაკეთ
არ უნდა უშლიდეს).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

(წამოდგება. აღიკოს)

ახლა კი ამათ გაკეცალოთ თორემ.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ах, очаровательная княгиня.

(ღაინახავს კნეინა ჩიტუნის, მიდის მასთან).

ა დ ი კ ო

(ჩამოშორდება კნეინას და სტუმრებისაკენ გადადის. ბიჰს შემოაქვს ღვინო და
სანოვავე, შემდეგ გადის).

მ ა ლ ხ ა ზ

ჩასხამს ღვინოს. სტუმრები მაგიდასთან გროვდებიან. ზოგი ჯდება, ზოგი
ზეზეურად ილუქება, ან სვამს სიმღერა წყდება).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

რაზე გაგვიწყერით? სადილზე მიგვატოვეთ.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

თქვენ აღარ გემადლიერებით, ეღუარდ ერაზმოვიჩ.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

რატომ? რა დავაშავე?

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

როგორ თუ რა დააწავეთ?! რა იყო რომ ფაცციას გადაეკიდეთ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Я, княгиня... Я, княгиня... Нет, это один восторг, Вы ревнуете... იჭვიანობთ?

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

შენმა მზემ! Много чести...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

მაშ რა, კნენა?

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

რა და, იცით, ნებას არ მოგცემთ, რომ კნიაჟნას არშიყობა დაუწყოთ. რა თქვენი საქმეა! ქალიშვილი ქალია, გაუთხოვარი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Но я, княгиня...

კ ო წ ი ა

(მაგიდასთან თავის ჯგუფს)

შენი ჭირიმე. რა ქვია, კაცო?

ბ ო ქ ა უ ლ ი

ედუარდ ერანმოვიჩი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Сейчас, сейчас...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

თქვენ კი ცოლიანი ხართ, გამოქნილი ღონეყვანი.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

რას მიბრძანებთ, კნენა? მე ხომ ქვრივი ვარ.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

როგორ, მართლა? (განცვიფრებული) მაშ, თქვენ სერიოზულად გინდათ?..

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

სრულიად სერიოზულად, კნენა...

• კნეინა ჩიტუნია

გინდათ ფაცია შეირთოთ?

მაზრის უფროსი

გაძლევთ პატროსან სიტყვას...

კნეინა ჩიტუნია

აჰ, უკაცრავად! მომიტევეთ, მომიტევეთ, გეთაყვა... თუ ასეა, ღმერთო... Какой вы славный.

მაზრის უფროსი

Вашу ручку, княгиня. (ჰოცნის ხელზე).

კნეინა ჩიტუნია

მაშ, გახსოვდეთ თქვენი სიტყვა.

მაზრის უფროსი

აუცილებლად, კნეინა...

კოწია და სხვები

ედუარდ ერაზმოვიჩ...

მაზრის უფროსი

ეხლავე, ეხლავე!.. კნიაგინია, წავიდეთ!

კნეინა ჩიტუნია

კარგი! ახლა აღარ გიწყრებით... (ხელგაყრილი გაჰყვება მაგიდისაკენ).

კოწია

ეს, ვინც მოვიდა გაუმარჯოს!.. აბა, ყმაწვილებო, ღმერთმა გვიცოცხლოს ჩვენი კნეინა ჩიტუნიას თავი... ეგ არის ჩვენი ჭირისუფალი, ჩვენი გამკითხავი, ჩვენი სოფლის დედოფალი... ალავერდი, ყმაწვილებო, ღმერთმა ნუ მომიშალოს, ბიძიკო, შენი თავი... (ხელზე ჰოცნის).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა
გმადლობთ, ბიძია. (მრავალუამიერ).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი
უჰ, მართლა! სად არის ჩემი კნიაზი გორგასლანანი.

ბ ო ქ ა უ ლ ი
ქოლორდავა! Позвать сюда Горгасланиани!..

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა
სიჩას! (გავარდება).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა
(მაზრის უფროსს) რად გინდათ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი
უნდა ვაჭიდავო...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა
კარგია ერთი, რას ამამუნებთ.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი
О, уверяю, один восторг... ისეთი ფრანგული ჭიდაობა იცის...
Настоящий...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა
კარგი ერთი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი
მაგრამ აქ სხვა ვინმემ იცის ფრანგული ჭიდაობა? აა, მართლა, უთუ-
ოდ, თქვენ... (ადიკოს) Молодой человек...

ა დ ი კ ო
ჭიდაობა კი არა. მოიტათ, ღვინო მინდა დავლიო...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა
ოჰო...

მ ა ლ ხ ა ზ
რად გინდა, გენაცვალე... აკი არა სვამ...

არა, ახლა უნდა დავლიო... გულზე ბოღმა მომაწვა... მოიტათ!..
(უსხამენ).

მ

გორგასლანიანი, ქოლორდავა

გორგასლანიანი

(გამოეჭიმება მაზრის უფროსს).

ჰე, ჰე, ჰე! რას მიბრძანებთ, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე?

მაზრის უფროსი

აბა, французскую брешь... ხელათ...

გორგასლანიანი

Слушаюсь... მაგრამ! ვის ვეჭიდაო, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე...

მალხაზ

აგერ მყავს შენთვის, ბიძია, აგერ...

გორგასლანიანი

ჰე, ჰე, ჰე! მობრძანდი.

მაზრის უფროსი

Ну, живи!

კოწია (მაზრის უფროსს)

დიდებული ყაძახი ხარ, დიდებული...

მოჭიდავეები მოემზადებიან და იწყებენ ჭიდაობას. მაზრის უფროსი შესაფერ შე-
ნიშვნებს აძლევს და თან ზოგჯერ წამოიძახებს:

ჰოპ, ჰოპ.

(საერთო ღრიანცელი მათურებლებისა. ბოლოს გორგასლანიანი წააქცევს მო-
წინააღმდეგეს. საერთო მოწონების ხმა *)

* ეს სცენა შეიძლება შეიცვალოს ჩაჩნური ცეკვით, ან ტანგოთი, ან ისეთ
რაიმე განსხვავებულ №-ის აღსრულებით, რაც კი მოუხდება და მოუხერხდება
გორგასლანიანის როლის აღმსრულებელს.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ბრავო, ბრავო! (ამოიღებს ჯიბიდან ფულს). აი, ესეც შენ თხუთმეტი მანეთი.

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი (ქშინავს, გამოარბევს)

ჰე, ჰე, ჰე! რად სტარატსა, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე!

კ ო წ ი ა

ფუი, შეარცხვინა ღმერთმა შენი კნიაზობა...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

A?

თ

ფ ა ც ი ა

(თეფშით ცხელ-ცხელი ხაჭაპურები მოაქვს)

ესეც ჩვენებური ცხელ-ცხელი ხაჭაპურები.

ყ ვ ე ლ ა ნ ი , გ ა რ დ ა ა დ ი კ ო ს ი

ააა!

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Чудная княжна, один восторг, ей Богу!

ფ ა ც ი ა

Я сама испекла.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Сами? Один восторг.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

ბატონებო, მაშ, ვადლეგრძელოთ ჩვენი კნიაჟნა.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ох, с удовольствием...

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

გაუმარჯოს, გაუმარჯოს.

(სიმღერა)

ა დ ი კ ო

(უეცრად ზეზე წამოდგება)

ბატონებო!

ხ მ ე ბ ი

ჩუ, ჩუმაღ...

ა დ ი კ ო

ბატონებო... აი, ჩვენ აქ ვზივართ, ვქეივობთ... და ვინ იცის, რა სი-
საძაგლეს არ ჩავდივართ... (უხერხული სიჩუმე).

კ ო წ ი ა (წამოვარდება)

იმე, რას ამბობს ე, მღვდელი!

ა დ ი კ ო

მე კი შეეცქერი ამ სიბნელეში ჩვენს ციხე-ბურჯს და, ვინ იცის, რა
აზრი არ მიტრიალებს თავში...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი (მოიღუშება)

ბ ო ქ ა უ ლ ი .

Пожалуйста, ციხე-ბურჯზე ნუ ილაპარაკებთ...

ხ მ ე ბ ი

რატომ? რატომ? თქვი, თქვი, გენაცვალე...

ა დ ი კ ო

მე, განა, ისეთს რას ვამბობ...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Ничего, говорите, дуйте... (კნინა ჩიტუნიას) ახლა ისეთ გუნებაზე
ვარ, რომ რაც უნდა, ის ილაპარაკონ...

ა დ ი კ ო

გავცქერი-მეთქი ციხე-ბურჯს და ვფიქრობ: ერთ ღროს იქ იყო სი-
ცოცხლე, იყო თავისებური სიხარული. სიყვარული. ტანჯვაც, მწუ-
ხარებაც და დღეს კი ყოველივე ჩამქრალა. აღარავინ არ ეკარება.
რომელიმე ჩიტი თუ გადაფრინდება მის თავზე, ხოლო ღამით კი

ღამურები და ჭოტები ბუდობენ... და, ვინ იცის, აქაც, აი, სადაც ახლა ჩვენა ვსხედვართ, ვღრიალებთ და ვხრიალებთ, ერთ დროს სულ სხვა ადამიანები იყვნენ... და სულ სხვაგვარ ზრახვიდნენ, ფიქრობდნენ. იყვნენ გოლიათები სულით, სხეულით, ჯანსაღი გონებით და მოქმედებით... ჩვენ კი? აი, ბატონიშვილი გორგასლანია... (პაუზა). თხუთმეტ მანეთს ღებულობს ჭიდაობაში... (დაჯდა).

გორგასლანია

ჰე, ჰე, ჰე!

(ობლად გაისმის მისი სიცილი. მიიმე პაუზა)

კოწია

მერე?

მაზრის უფროსი (დაცინვის კილოთი)

გაუმარჯოს საკარტველოს! (აქა-იქ თავშეკავებული სიცილი).

კოწია

დიდებული ყაზახი ხარ, დიდებული.

ფაცია

(წამოდგება და შუა ალაგას გაჩერდება).

კოწია

გენაცვალე, შვილო, აბა, ერთი ლექსი... აი, ის ახალი ლექსი რომ იცი...

მაზრის უფროსი

განა, იცის კითხვა?

კნენა ჩიტუნია

ო, ჩინებულად...

მაზრის უფროსი

О, тогда просим, просим...

სხეები

გთხოვთ, გთხოვთ!

ქოლორდავა (გაღის)

ფაცია

(თავს უკან გადაიგდებს იმაყად და ზეპირად წარმოსთქვამს სანდრო შანშიაშვილის ლექსს):

„ბატონიშვილს გული უწუხს,
 მარტო ველარ სძლებს!
 უგვირგვინოდ ბაღში დადის,
 რჩეულს სევდა სძლევს.
 სიღუმს ხუმარაც, აღარ ამბობს
 იგავ-არაკებს...
 თავს ყორანი დასტრიალებს,
 შავი, შავად ჰყევს!
 ბატონიშვილს გული უწუხს,
 მარტო ველარ სძლებს!
 ავად არის დედოფალი,
 ფერმიხდილი წევს,
 ჰვრძნობს, საყვარელს დაშორდება.
 ჩუმად ცრემლი სჩქევს.
 და თან ესმის: შორს ყორანი
 თვალბედითი ჰყევს!
 ბატონიშვილს გული უწუხს,
 მარტო ველარ სძლებს!
 სეფე-ქალხი ქვითინებენ,
 ტირილი აქვთ რძლებს!
 გლოვის ზარი ჩამორეკეს,
 თალხს აცმევენ ღერბს.
 ბატონიშვილს აღარ სძინავს,
 გულზელ დაიკრევს...
 ყორანი კვლავ დაყიალებს
 და ყარყუმი ჰყევს“ .

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

ვაშა, ბრავო, ბრავო!

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

Это интересно...

კ ო წ ი ა (ყმაწვილება)

აბა, რას მოგიწყენიათ?.. ერთი სიმღერა: თინას ვენაცვალებიო...
 (გაიმღერებს, სხვები მღერიან).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(გადანაცვლებს ტახტისაკენ).

კნიაუნა, მოდით აქ, ჩემთან.

ფ ა ც ი ა

რა გნებავთ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ვადმოჯექით აქა... (ჩამოსხდებიან ერთად).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

(წამოდგება, გადადის ალიკოსკენ)

აღიკო! რა არის, ღვინოში იხრჩვებით... (შემღერებით) არ გეკადრება. არ დაგშვენდება...

ა ღ ი კ ო

ეჰ, კნეინა ჩიტუნია... Чувствую, что падаю...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

Падаете? (გაუცინებს). მაშ, მოიტათ თქვენი ხელი...

(სიმღერა შეწყდება).

ა ღ ი კ ო

(გაუღიმებს, მისცემს ხელს, წამოდგება და ორივენი აივნის ხარახისაკენ მიდის).

კ ო წ ი ა (გორგასლანიანს)

რას მელაპარაკები, ბიძია, აბა, არ გინახავს შენ... (ამოიღებს ჯიბიდან). ა, აგერ ეს ბარიტია, ეს ოხრაა. ეს გიშერი და ეს ვერცხლი...

გ ო რ გ ა ს ლ ა ნ ი ა ნ ი

ჰე, ჰე, ჰე! (განაგრძობენ ჩემ ლაპარაკს).

ფ ა ც ი ა (მაზრის უფროსს)

არა, მე ვერაფერს გადაწყვეტილს ვერ გეტყვით. ყოველივე ეს ისე უცებ მოხდა... მერე კიდევ თქვენ სულ სხვა კაცო. სულ სხვა ნაციის. მე კი სოფლის ერთი უბრალო, ქართველი კნიაჟნა....

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Вот, вот... ახლა კი მართლა ქართულადა მსჯელობთ... რა ვფიქრობ რომ მე სხვა ნაციისა ვარ! მე რომ მკითხოთ, თქვენ, ქართველები

სწორედ ეგრე უნდა მოიქცეთ... თქვენი ქალები სულ უცხოელებზე უნდა გაათხოვოთ... თუ გინდათ, რომ სისხლი განაახლოთ... აბა, რას წარმოადგენთ ახლა?.. დაჩიავებული, დაგლახაკებული... აქა-იქ თუ გამოვარდება თქვენისთანა კეკლუცი, თორემ, აბა, სადღა არიან ოდესმე განთქმული გრუზინские красавицы?.. ეს რატომ მოხდა?.. იმიტომ რომ, მუდამ მონები იყავით ქართველები და ერთხელაც არა ცდილხართ ამ მონობისაგან რიგიანათ თავი დაგეხწიათ... მონას კი ან რა კვება ექნება, ან რა ჯიშის შექმნა შეუძლიან! Где ваша породистость?!

თქვენა გგონიათ, მე არ ვიცი თქვენი ისტორია? ერთი ბატონი-დან მეორე ბატონის ხელში გადადიოდით... ყველა თქვენ გირტყამდათ: ერთი მხრით სპარსეთი, მეორე მხრით ოსმალეთი, ძველი ბიზანტია, მთიელები, ჩეჩნები, ლეკები, ოსები. ყველა თავში გიფაჩუნებდათ, ვისაც კი არ ეზარებოდა. თქვენ კი ამბობთ — კულტურული ხალხი ვიყავითო. რის კულტურა? რა კულტურა? რა გაგაჩნდათ, რა გქონდათ?.. ჩვენ, რუსებმა მოგანიჭეთ ყოველივე. ახლა, ახლა მაინც უნდა მოეგოთ გონს... ახლა ჩვენ უნდა შეგვეერთდეთ სულით, სისხლით, სხეულით... უწინარეს ყოვლისა თქვენ, ქალები, უნდა გახდეთ гражданки великой русской Империи და მაშინ... შეიძლება თქვენი საქმეც გამოკეთდეს...

ფ ა ც ი ა

ღიდალ სწყის მაზრის უფროსის სიტყვები, შეურაცხყოფასა გრძნობს, მღელვარებს. მაგრამ, პაუზის შემდეგ, უეცრად ხელს გაუწვდის). ეღუარდ ერაზმოვიჩი... აი ჩემი ხელი...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Вот, вот... ესე არა სჯობია?.. (ხელს მოჰკიდებს). **Мое счастье! Краля моя!**.. ესლავ გამოვუცხადებ ყველას ჩემს ბედნიერებას... **Господа!**

ო

(ქოლორდავა შემობრბის. ხელში დაბეჭდილი კონეერტი უჭირავს).

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა

(გამოეჭიმება მაზრის უფროსს)

ვაშე ვისოკობლაგოროდიე! (აწვდის ქალალდს).

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(გაკვირვებულო)

В чем дело? (ყველანი წამოიშლებიან. წუთი მოლოდინისა).

ქ ო ლ ო რ დ ა ვ ა

ნაროჩნი პრიეხალ, ბატონო, პრედპისანიე...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(უკვე გახსნა. სერიოზული სახე მიიღო, თითქოს სულ გამოფხიზლდა).

Даа!..

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

(პაუზის შემდეგ)

რა იყო, ეღუარდ ერაზმოვიჩ?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(ოფიციალური კილოთი)

Меня в другой уезд переводят, княгиня! Губернатор немедленно требует меня.

კ ო წ ი ა

მ ა ლ ხ ა ზ

უჰ!

ს ხ ვ ე ბ ი ც

(გაკვირვებულნი დგანან).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

Как? ასე მალე?.. ჯერ თითქმის ხეირიანად არც კი ჩამოსულხართ. თქვენი მაზრა არც კი გაგიცვნიათ.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

Да, служба, княгиня.

კ ო წ ი ა

შენ არ მომიკვტე! შენ თავს ვინ წაგვართმევს. (ჩიტუნისა) კნეინა. ბეჩა.

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(გაიცინებს).

ნუ! რაც არის ის არის! (ქოლორდავას) Нус, оседлать лошадей. Живо, Горгасланиани (გორგასლანიანი გარბის).

ქოლორდავა
ლოშადი გატოვო, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე.

მაზრის უფროსი
Господин пристав!.. (რალაცას ელაპარაკება).

ფაცია
(ჩიტუნის ხეწნის კილოთი, ეხვევა),
ჩიტუნია!..

კნეინა ჩიტუნია
Ничего... ничего... მე ყველაფერი ვიცი. ნუ გეშინია. ხელიდან ვე-
ლარ გამისხლტება. მეც წავალ. შენც ჩემთან უნდა წამოხვიდე. ჩემს
სახლში წავიყვან.

მალხაზ
(მაზრის უფროსს)

აბა, ამალამ სად წაბრძანდებით!

მაზრის უფროსი
არა, მამასახლისო... Долг службы прежде всего...

მალხაზ
როგორც თქვენ ბრძანებთ, ბატონო!

კნეინა ჩიტუნია
ელუარდ ერაზმოვიჩი, ჩვენც მოვდივართ... კნიაჟნა ფაციაც...

მაზრის უფროსი
Ах, да... კნიაჟნა ფაცია...

კნეინა ჩიტუნია
ესლავე, ესლავე მზად ვიქნებით. ჩემი ცხენებიც მზად არიან, წა-
მოდი ფაცია. (გალიან ორივენი).

მალხაზ (გალასძახებს)
ბიჭო, ზურიკო!.. მალე ჩემი ცხენი შეეკაზმე, ნაჩაღნიკს უნდა ვე-
ახლო...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(მიდის მაგიდასთან, აიღებს კიქას).

ბატონებო, სულით და გულით ვწუხნავარ, რომ სამსახურის მოვალეობის გამო იძულებული ვარ დავტოვო ეს მშვენიერი კუთხე... პირველი ჩემი სამაზრო გამომგზავრება ამ სოფელში მოხდა... თითქმის რამოდენიმე საათია რაც თქვენს შორის ვიმყოფები, მაგრამ სულით და გულით შეგითვისდით, დიდად მომეწონეთ... რაინდი ხალხი ყოფილხართ... სტუმრის დიდი პატივისცემა გცოდნიათ... მშვენიერი მრავალყამიერი, ქალების სილამაზეზე ხომ ლაპარაკიც მეტია... დარწმუნებული უნდა იყოთ, რომ სადაც არ უნდა ვიქნე... მეხსომებით!.. (დალევს).

ყ ვ ე ლ ა ნ ი

ურაა! (მრავალყამიერ).

ნ ა

კეკელა და აკრაფინა

კ ე კ ე ლ ა

ღმერთო მომკალი, მიბრძანდებით?

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

ღიახ, ბატონო... სამსახური მთხოვს...

ნ ბ

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა და ფ ა ც ი ა .

(სამგზავროდ მორთულები).

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

აი, ჩვენც მზადა ვართ, მხოლოდ ეღუარდ ერაზმოვიჩ...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(მიდის მასთან).

Что прикажете, княгиня?..

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

თქვენი სიტყვა უნდა შეასრულოთ...

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

კნიაგინია! მე სიტყვის კაცი ვარ და ახლავ დავამტკიცებ ამას... (მიღის ფაციასთან, მის ხელს აიღებს). Господа... ვაცხადებ საყოველთაოდ... კნიაზ კოწია!.. მე თქვენ ქალს ვირთავ... (მოულოდნელობის გამო ყველა გაშტერდება და სხვადასხვა პოზას მიიღებს. პაუზა).

კ ო წ ი ა

(შეხედავს მაზრის უფროსს, არაფერი გაეგება, შემდეგ მალხაზს)

რა თქვა, ბიძია?

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

როგორ, ვერ გაიგე? შენს ფაციას ცოლად ირთავს...

კ ო წ ი ა

კაი, შენი ჭირიმე, ნუ მეხუმრები!..

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი

(მიღის კოწიასთან).

Вполне серьезно, князь...

კ ო წ ი ა (დაიბნა)

იმე!.. ჩემი ცოლი სად არის?.. ჩემი ცოლი სად არის...

კ ე კ ე ლ ა

თუ მართლა აგრეა... მოგვილოცავს, გენაცვალე ფაცია. (მიღის ლა ჰკონის).

ხ მ ე ბ ი

მოგვილოცავს, ბატონო, მოგვილოცავს, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე...

ბ ო ქ ა უ ლ ი

(გამოეჭიმება მაზრის უფროსს).

От души поздравляю, Ваше Высокоблагородие! კნიაჟნა, მერწმუნეთ, რომ დიდად მიხარია.

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

(მილის მაზრის უფროსთან, კეკლუცად).

ახლა კი აღარაფერზე არ გემდურით და вполне Вами довольна...
(განაგრძობს მასთან ლაპარაკს).

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

(ჩუმად მილის და ფაციას აკოცებს).

ა დ ი კ ო

(ისევ ზარხოვად არის. მილის ფაციასთან, ხელს დაუქერს).

განცვიფრებული ვარ და გაყვრყეჩებული... ძალიან პრაქტიკული ჭკუა გამოიჩინეთ.

ფ ა ც ი ა

მაშ, რა ისა სჯობია, რომ აქ ველოდო მოგზაურ, ზღაპრულ პრინციებს?.. თქვენ კი... ხომ გითხარით, ჩემი რომანის გმირი არ იყავით.

ა დ ი კ ო

თქვენი პრინცი მოვიდა კიდეც...

ფ ა ც ი ა

ჰო... რაზე დავმალო... ვიცი, რომ ცხოვრებაში ერთგვარი ძალა მეც მექნება...

კ ო წ ი ა

(უკვე ეხვევა მაზრის უფროსს).

დიდებული ყაზახი ხარ, დიდებული... (მილის ფაციასთან თითქმის ტირილით) შვილო, ფაცია. (მოეხვევა). შენ გენაცვალოს მამაშენი კოწია... ეს რა ბედნიერება მომანიჭე, შვილო... ჩემ თავს არ ვუჯერი... სად არი ახლა საწყალი დედაშენი?..

ფ ა ც ი ა

რა ვქნა, მამა?.. უცხო კაცია, გადამთიელი, მაგრამ გვეყოფა ამდენი გაჭირება...

კ ო წ ი ა

რას ამბობ, შვილო, ხელმწიფის ტოლი კაცია. ამისთანა ბედნიერება ვის ეღირსება... (მილის მაზრის უფროსთან). ვენაცვალე მე ამას... აა, სიძე, სიძე!..

მ ა ზ რ ი ს უ ფ რ ო ს ი
(უღიმის. მხარზე ხელს დაჰკრავს)

მაგრამ ამ სოფლის თვალი კი წაგართვით...

მ ა ლ ხ ა ზ

იცოცხლე, ბატონო, იცოცხლე... გემოვნება კი გქონია.. ავაშენოს
ღმერთმა...

კ ნ ე ი ნ ა ჩ ი ტ უ ნ ი ა

Ну, значит так... ყველანი მივდივართ ჩემსა... ეღუარდ ერაზმოვი-
ჩი დავითანხმე... ამაღამ ნიშნობასაც გადავიხდით და... ხვალ უთენია
ჩვენი სიძე წავა თავის საქმეზე... ერთი კვირის შემდეგ, მე და ფა-
ციაც თავის დედ-მამით ჩავალთ გუბერნიის ქალაქში და ქორწილ-
საც გადავიხდით... ახლა კი, კოწია, გასწი ჩქარა შენი ჯვორით, წა-
მოიყვანე შენი კნენინა და მოდი ჩემსა...

კ ო წ ი ა

ახლავე, შენ გენაცვალოს ჩემი თავი... (დაფაცურდება). ა? სიძე, სიძე...
(მოეხვევა). აღარ გეთხოვები... მშვიდობით, ფაცია... სად არის ახლა
ჩემი საწყალი ცოლი? (უცხად) ჩემი ჯორი სად არის?.. სად არის
ჩემი ჯორი? (ეხვევა). ღმერთო, არ ვიცი, რა ვთქვა... (მობრუნდება).
სიძე, სიძე! (გადაეხვევა. შემდეგ ჩაირბენს კიბეზე, მოისმის კიდეც მისი ხმა)
სად არის ჩემი ჯორი?..

მ ა ლ ხ ა ზ (მაზრის უფროსს)

ბატონო, მარტო თავად კოწიას ოჯახი კი არ გააბედნიერე, მთელი
ეს კუთხე გააბედნიერე... მთელი ჩვენი სოფელი გააბედნიერე.
თქვენისთანა კაცის სიძობა, ბატონო, ხუმრობა კი არ არის, გვირ-
გვინია, ბატონო, მთელი მხარის... და საცა უნდა ბრძანდებოდეთ,
ჩვენც იმედი გვაქვს, რომ არ დაგვივიწყებთ და გეხსომებით... მაშ,
გაცოცხლოს, ბატონო, კიდეც ერთხელ ღმერთმა... (სვამს. სიმღერა)

ყ ვ ე ლ ა ნ •

ურაა! (სვამენ).

გორგასლანიანი

(შემოდის. მაზრის უფროსს გამოეჭიმება)

ლოშადი პოდანი, ვაშე ვისოკობლაგოროდიე, ჰე, ჰე, ჰე!

მაზრის უფროსი

მაშ, ახლა კი მშვიდობით, ბატონებო... ანდა, უკეთესი იქნება ვთქვა... მალე ნახვამდის, რადგან იმედი მაქვს... (ჩაიცინებს). როგორც თქვენი სიძე, ბატონებო, კვლავ გეწვევით.

ყველანი

იცოცხლე, იცოცხლე, ბატონო.

მაზრის უფროსი

ახლა კი, ერთხელ კიდევ გადაეცით მთელს სოფელს ჩემი გულითადი მადლობა და ის, რომ (შეჩერდება, ფიქრობს რა თქვას) მუდამ მეხსოვებით. ნახვამდის, ბატონებო! (პირველად კეკელას ჩამოართმევს ხელს, შემდეგ აგრაფინას. ბოლოს თვალით ეძებს, ვის გამოეთხოვოს და შეჩერდება ადიკოზე). სხვანი კი ყველანი, მგონი, ჩვენთან მოდიან... Ах, вы в самом деле, молодой патриот... (ხელი უნდა ჩამოართვას).

ადიკო

არა, ეგ молодой патриот-იც თქვენთან წამოვა. თქვენ ზეიმს მეც მინდა დავესწრო...

მაზრის უფროსი

Очень рад, очень рад... Ну-с, княжна, მიბოძეთ თქვენი ხელი და ნება დამრთეთ, რომ ცხენზე მე თვითონ შეგსვათ...

ფაცია

სიამოვნებით... ნახვამდის, ბატონებო!

(გაღიან ხელგაყრილნი, თან მიჰყვებიან სტუმრები და სტრაჟნიკები).

ხმები

გაგაბედნიეროს ღმერთმა, გაგაბედნიეროს...

ბოქაული

Княгиня!.. (უნდა ხელი გაუყაროს).

კნეინა ჩიტუნია

(ახელ-დახედავს)

აბა, ნახვამდის, კეკელა...

ბოქაული

(დარცხენილი გადის).

კნეინა ჩიტუნია

აგრაფინა... შენ არ გინდა წამოსვლა?

აგრაფინა

უკაცრავად, კნეინა... ვერა ვარ მთლად კარგად...

მალხაზ

აბა, ბატონებო, ერთი მგზავრული, მგზავრული... მეფე-დედოფალს სიმღერით გავაცვილოთ.

(სიმღერა. ყველა გალაგდება. სცენაზე მხოლოდ აგრაფინა რჩება, რომელიც სანთელს და ლამპას ჩააქრობს, შემდეგ ხარისხს გადაეყრდნობა და წამსვლელებს გასცქერის. სცენა ბნელდება. მოისმის სიცილ-ხარხარი. მათრახის ტკაცუნი. ცხენის ფეხის ხმა. ცოტა ხნის შემდეგ, კიბეზე ნელ-ნელა ამოჩლაჩუნდება კეკელა გამოდის აივანზე. შეამჩნევს აგრაფინას, მიუბრუნდება).

იღ

კეკელა

რა იყო, აგრაფინა, შვილო... როგორ გამხდარხარ?.. წამოდი, დაწე-ქი, შვილო... არაქათი აღარ მაქვს...

აგრაფინა (თითქოს თავისთვის)

ყველანი წავიდნენ... ჰაი-ჰუი და ყოველივე ისე დარჩა, როგორც იყო. ციხე-ბურჯი ისევ უპატრონოდ მიტოვებულია, ეკლესია გუმბათგადამტვრეული, სასწავლებელი — კარგამოკეტილი, ბაღი —

გავერანებული, ბოგირი — ჩაცვენილი... გზებიც ისევ გაფუჭებული... (თავს ჩაჰკიდებს, ცრემლები ვრევს).

ქ ე ქ ე ლ ა

რა იყო? რა მოგსვლია?

ა გ რ ა ფ ი ნ ა (ჩუმად არის)

ქ ე ქ ე ლ ა (მიდის მასთან).

ღმერთო მომკალი! ცრემლები! რა გატირებს, შვილო?

ა გ რ ა ფ ი ნ ა

არაფერი დედა... სიცალიერესა ვგრძნობ...

ფ ა რ დ ა

1917 წ.